

WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI LOKALNEJ W GMINIE IZBICA

Raport. Marzec 2023 rok.

STRESZCZENIE

Rozwój przedsiębiorczości lokalnej stanowi jedno z głównych zadań przed jakim stoją obecnie samorządy.

Co zrobiono w Izbicy? Co można zrobić w Izbicy?

Institut Bezpieczeństwa Biznesu
Warszawa

Sp. z o.o.

Spis treści

Wstęp.....	2
Gmina Izbica. Charakterystyka	3
Kwestia wspierania lokalnej przedsiębiorczości przez gminy	6
Badanie NIK.....	6
Budżet Gminy Izbica w latach 2019-2023.....	9
Strategia rozwoju Gminy Izbica a kwestie gospodarcze.....	12
Strategie rozwoju województwa lubelskiego, Powiatu Krasnostawskiego i inne dokumenty strategiczne Gminy Izbica. Organizacje działające na rzecz przedsiębiorców.	15
Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku.....	15
Strategia Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030.....	15
UTWORZENIE OBSZARU FUNKCJONALNEGO KRASNYSTAW PLUS (MOF).....	16
Podmioty działające w Gminie Izbica (dane GUS).....	17
Otoczenie prawne lokalnego biznesu.....	19
Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Krasnystaw PLUS” z siedzibą w Krasnymstawie,.....	19
Powiatowe Biuro „Biznes Lubelski”	20
Powiatowa Rada Przedsiębiorczości	20
Działania organizacyjne i prawne Urzędu (Miasta i) Gminy Izbica z ostatnich lat mające związek z rozwojem przedsiębiorczości	20
Kwestie przedsiębiorczości w pracach RG	21
Uchwały Rady Gminy (Miejskiej).....	22
Oczekiwania przedsiębiorców lokalnych od władz Gminy Izbica w świetle sondażu	23
Metoda badań	23
Rekomendacje dalszych działań na rzecz wspierania przedsiębiorców lokalnych.....	25

Instytut Bezpieczeństwa Biznesu Sp. z o.o. to firma konsultingowa powstała w 1999 roku. Zajmuje się szeroko rozumianym doradztwem, także na rzecz samorządów w zakresie organizacji i finansowania procesów zarządczych, doradztwem prawnym i finansowym, analizami organizacyjno-finansowymi gminnych jednostek budżetowych i spółek z udziałem gminy. Eksperci IBB to samorządowcy, ekonomiści i prawnicy mający bogate doświadczenia w zakresie zarządzania i biznesu.

Instytut Bezpieczeństwa Biznesu Sp. z o.o.
 ul. Jeziorowa 67 E, 03-991 Warszawa, PL
 KRS 0000084123, NIP PL 5252148443
 Kapitał zakładowy 200 000 PLN
 Zarząd: Jacek M. Kowalski
 Email: jacek@ibb.com.pl; office@ibb.com.pl

Wstęp

W strategiach rozwoju szeregu gmin podnoszone są kwestie potrzeby działań na rzecz ożywienia przedsiębiorczości lokalnej jako instrumentu rozwoju miejscowego, zaspokajania potrzeb, poprawy jakości życia i zwiększenia zatrudnienia. Jest to też czynnik sprzyjający ograniczaniu migracji, szczególnie ludzi młodych i prężnych.

Patrząc z punktu widzenia finansów gminnych lokalna przedsiębiorczość to źródło napędzające wpływy podatkowe. Nowe przedsiębiorstwa, prężni przedsiębiorcy, podatki PIT, CIT i od nieruchomości, rolne itd., stanowią bardzo ważne źródło dochodów lokalnych. Wzrastające obciążenia jst finansowaniem i obsługą programów społecznych i inwestycyjnych powodują nierekompensowane w pełni wydatki budżetowe gmin. Wprowadzane zmiany prawa podatkowego już mają i będą mieć negatywne znaczenie dla poziomu dochodów własnych gmin.

Gminy mają szereg możliwości prawnych stosowania działań na rzecz lokalnej przedsiębiorczości. Są one zawarte w następujących przepisach prawnych:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym Dz. U. z 2017 roku, poz. 1875 ze zmianami. Ustawa z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej Dz.U. z 2017 roku, poz. 2168 ze zmianami.
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Dz.U. z 2017 roku poz. 1073 ze zmianami.
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, Dz.U. z 2017 roku, poz. 2077.
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku ordynacja podatkowa, Dz.U. z 2017 roku, poz. 201 ze zmianami. Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych, Dz.U. z 2017 roku poz. 1785 ze zmianami.
- Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 roku o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, Dz.U z 2016 roku poz. 1808 ze zmianami.
- Ustawa z dnia 20 grudnia 1996 roku o gospodarce komunalnej, Dz. U z 2017 roku, poz. 827.

Najważniejszym w Polsce aktem prawnym jest **Konstytucja RP**. Nie odnosi się ona bezpośrednio do tematu wspierania przedsiębiorczości przez gminy, uznaje jednak **zasadę wolności działalności gospodarczej i własność prywatną za podstawy ustroju gospodarczego RP**. Mówi o wspieraniu przedsiębiorczości i działaniach na rzecz rozwoju aktywności gospodarczej, łącząc również te zadania z działaniem na rzecz zwalczania bezrobocia.

Podstawą prawną dla działań polegających na budowie infrastruktury technicznej przez gminę jest przepis art. 7 **ustawy o samorządzie gminnym** zaliczający do zadań własnych gminy m.in. **sprawy gospodarki terenami, gminnych dróg, ulic i mostów, wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz, lokalnego transportu zbiorowego**.

Działania organizacyjne polegające na tworzeniu ułatwień w przeprowadzaniu czynności formalnych niezbędnych do uruchomienia działalności gospodarczej nie budzą zastrzeżeń. Można do nich zaliczyć oddelegowanie dodatkowych pracowników lub **utworzenie dodatkowej komórki w urzędzie gminy**.

Możliwość łączenia przez gminę **promocji z promocją przedsiębiorców działających na jej terenie** jest powiązana z kwestią pomocy publicznej regulowanej ustawą z 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu dotyczącym pomocy publicznej. Ustawa dopuszcza pomoc publiczną np. wspierającą rozwój eksportu i przeznaczoną na pokrycie kosztów udziału w targach, lub usług doradczych niezbędnych dla wypromowania nowego produktu lub istniejącego produktu na rynkach. Dopuszczalna jest również pomoc horyzontalna na szkolenia na potrzeby określonych przedsiębiorców bezpośrednio związane z ich rozwojem.

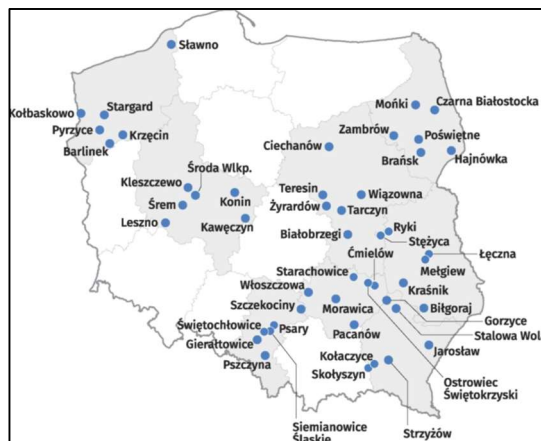
Gmina ma prawo do tworzenia **instytucji wspierających podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej, takich jak agencje rozwoju regionalnego, centra wspierania biznesu oraz inkubatory przedsiębiorczości**. Prawo to wynika z ustawy z 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej.

Do instrumentów wspierania przedsiębiorczości należą też działania mające na celu **stworzenie wszystkim podmiotom gospodarczym z terenu gminy korzystnych warunków finansowych dla podejmowania i rozszerzania działalności gospodarczej**. Do działań tych zaliczyć można **stosowanie niższych niż maksymalnie dozwolone stawek podatków stanowiących dochody gminy, stosowanie ulg i zwolnień podatkowych, stosowanie polityki ograniczonego wzrostu cen na usługi komunalne oraz ustalanie poziomu opłat lokalnych**. Uprawnienia gmin w tym zakresie wynikają z ustaw, np. z ustawy o podatku rolnym, o podatkach i opłatach lokalnych, o lasach, z ustawy o finansach publicznych oraz z ordynacji podatkowej. 18 Ustawa z 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu dotyczącym pomocy publicznej.

Okres spowolnienia gospodarczego wywołany pandemią COVID z całą mocą potwierdził, że wspieranie przedsiębiorczości na poziomie lokalnym, łagodzenie negatywnych skutków ma ważne znaczenie dla stabilności prowadzenia działalności gospodarczej, jak i **postrzegania przez przedsiębiorców lokalnych władz**.

Warto przypomnieć, że także **Najwyższa Izba Kontroli** rozumiejąc znaczenie lokalnej przedsiębiorczości dla samorządów przeprowadziła kontrolę **Wspierania przedsiębiorczości przez gminy** [KAP.430.108.2017]. Jej wyniki nie były pozytywne dla kontrolowanych. Bardzo wiele możliwości prawnych i organizacyjnych nie zostało wykorzystanych

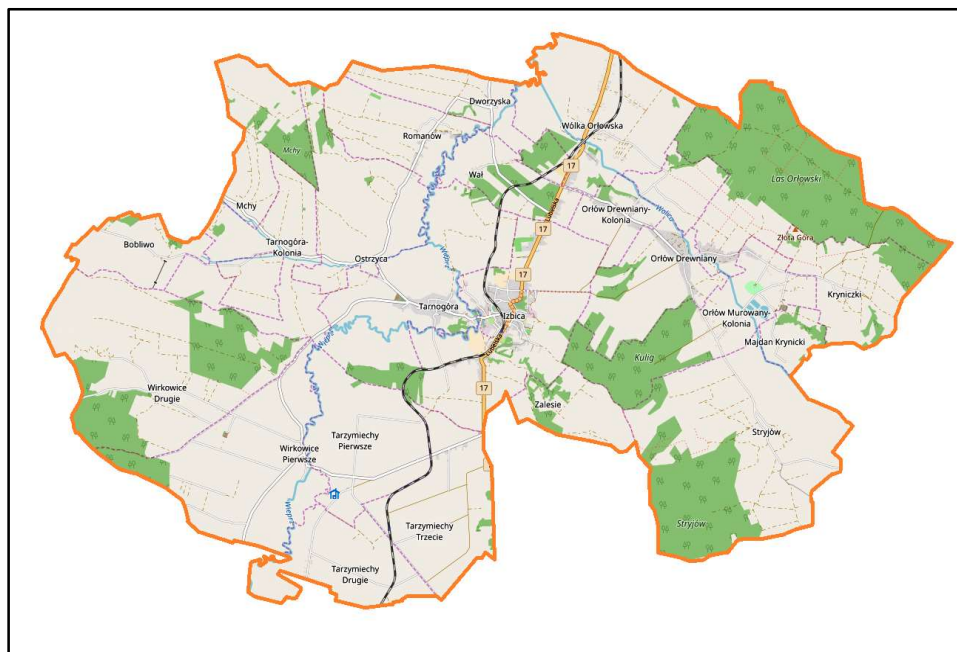
Wyniki przeprowadzonych badań zarówno, GUS, jak i badania wykonywane lokalnie w różnych jednostkach samorządu terytorialnego pokazują, że współpraca na linii „biznes-samorząd” nie jest tak efektywna jak mogłaby być. Okazuje się bowiem, że obie strony mają duże problemy komunikacyjne, bardzo często bazują na stereotypach i wykazują brak zrozumienia. Samorządowcy są przekonani, że spełniają oczekiwania przedsiębiorców, a ci najczęściej w ogóle nie wiedzą o możliwości uzyskania wsparcia z gminy, a jeśli już wiedzą, to uskarżają się, że nie spełniają one ich potrzeb. W wielu przypadkach takiego dialogu właściwie nie ma.

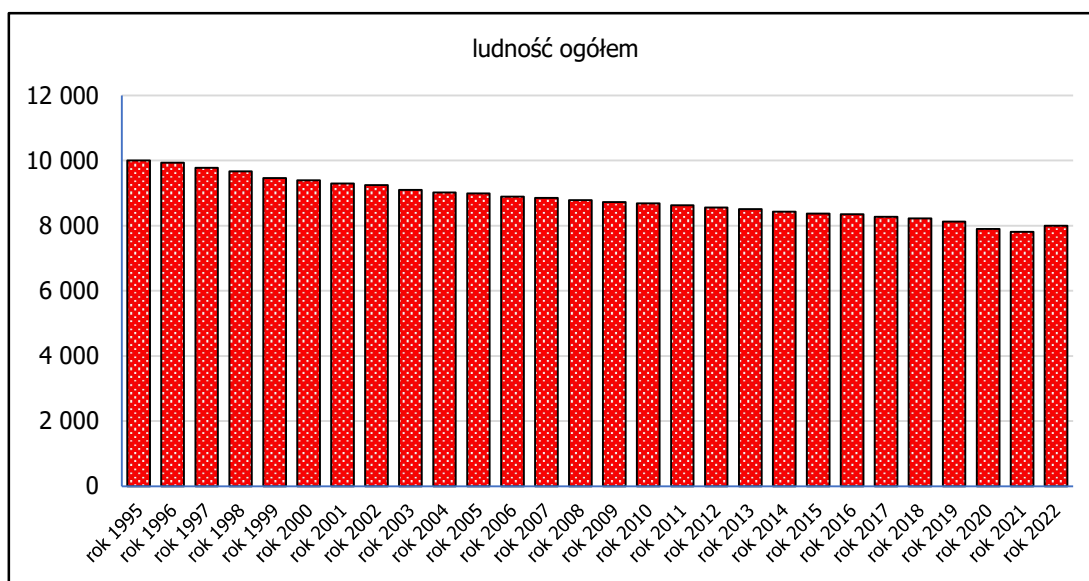
Dlatego też w trosce o rozwój gminy jako całości, lokalnych przedsiębiorców, jak i w trosce o lokalne budżety należy poważnie – wspólnie - zastawiać się, czego oczekują obie strony dialogu, jakie są pola wspólne, jakie są wspólne interesy, co każda ze stron może zrobić dla drugiej i gminy jako lokalnej wspólnoty. Takie dyskusje oraz wzajemny okresowy przepływ informacji są kluczowe dla lokalnego rozwoju.

Gmina Izbica. Charakterystyka

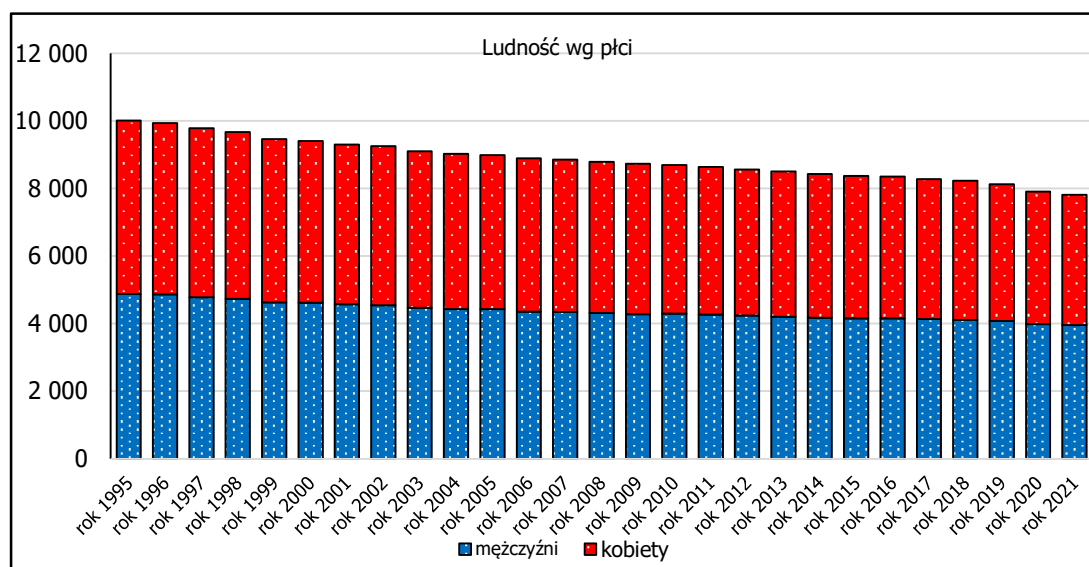
Gmina Izbica położona jest w województwie lubelskim, w południowo wschodniej części Polski. Administracyjnie należy do powiatu krasnostawskiego. Przez wiele lat była gminą o statusie wiejskiej. Na skutek zmian ludnościowych, demograficznych, gospodarczych itp. i podjętych działań i starań władz od 2022 jest ponownie miastem. Zostało to usankcjonowane w Dzienniku Ustaw, poz. 1395 Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2021 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta.

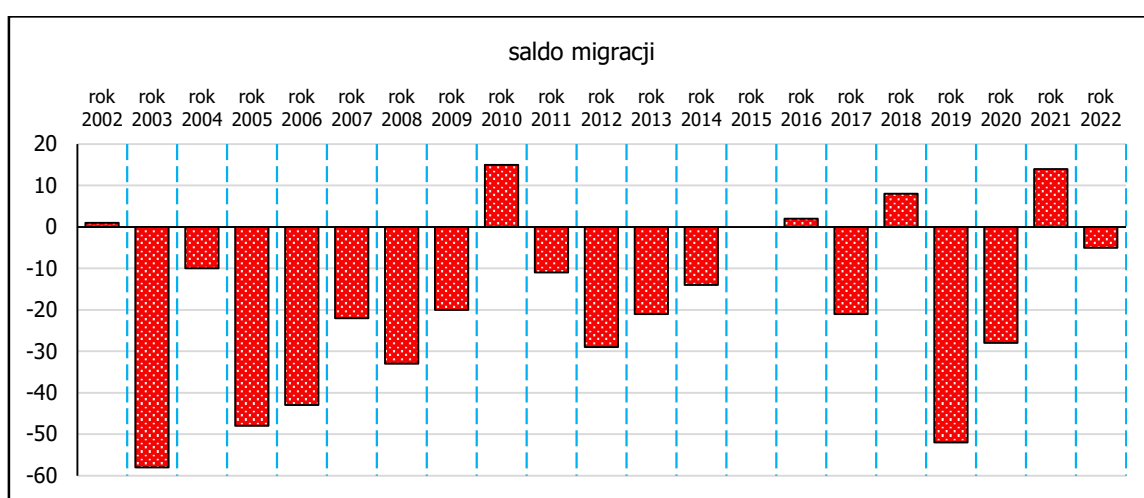
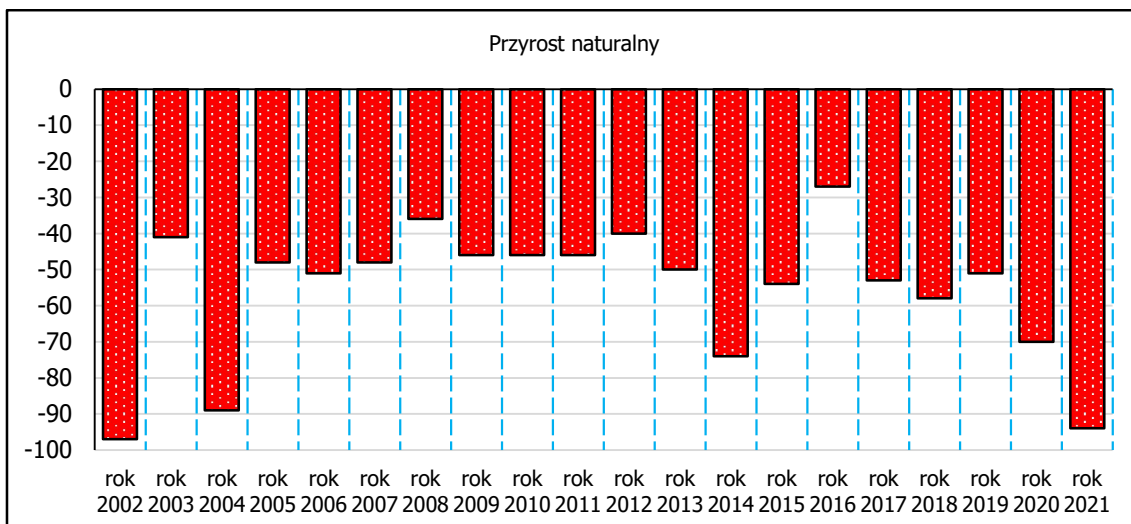
Poniższe wykresy pokazują zmiany liczebności ludności Gminy Izbica w ostatnich latach. Jak widać, **populacja stale, wyraźnie zmniejsza się od 1995 r.** Dane bazują na informacjach z GUS, a w odniesieniu do roku 2022 – zostały uzyskane z UG.

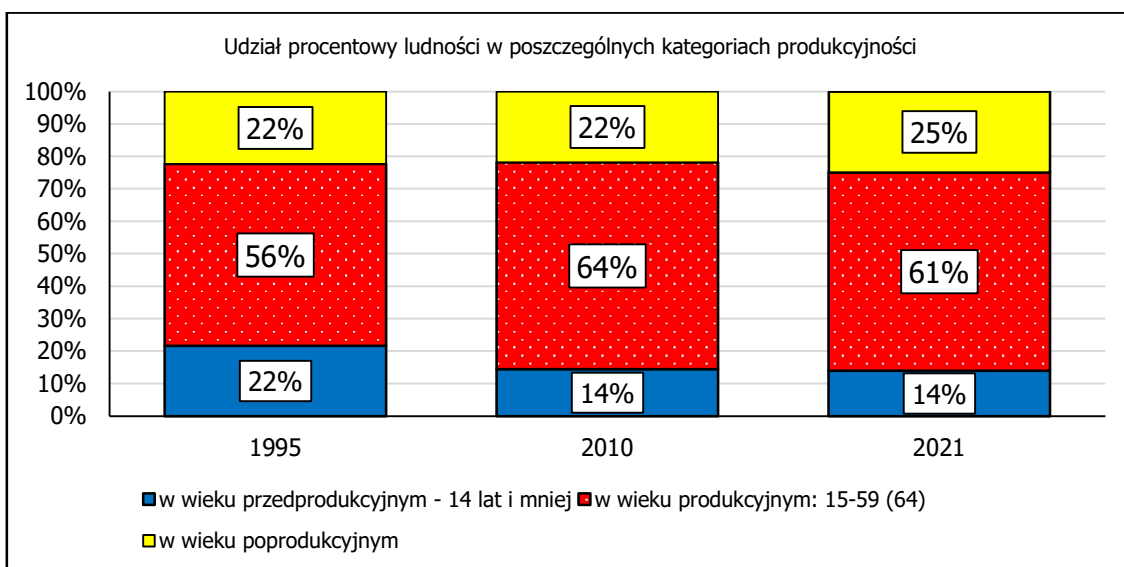
W podziale na płeć, rysuje się wyraźniejszy spadek liczby kobiet niż mężczyzn. W stosunku do roku 1995, w 2021 było mniej kobiet o 1269, zaś mężczyzn o 926.

Wyjaśnienie tego zjawiska znajduje się na poniższych diagramach. Pierwszy pokazuje stały, ujemny przyrost naturalny przez wszystkie lata; drugi obrazuje poziom migracji z gminy. Więcej osób z gminy wyprowadza się niż się do niej wprowadza.

Spadająca liczba ludności jest zjawiskiem dla gminy bardzo niekorzystnym. Jest ono dodatkowo pogłębiane poprzez zmniejszający się udział procentowy w populacji osób w wieku produkcyjnym (aktywnych pod względem zawodowym), jak zwiększający się udział ludności w wielu poprodukcyjnym (kobiety po 59 roku życia, mężczyźni po 64 roku życia). **Można powiedzieć, że następuje widoczne „starzenie się” ludności gminy.**

Gmina składa się z 25 miejscowości tworzących 26 sołectw. Są to przeważnie miejscowości małe liczące od 100 do 400 mieszkańców, o dużym rozproszeniu zabudowy lub zabudowie skoncentrowanej przy głównym ciągu komunikacyjnym. Pod względem liczby miejscowości gmina lokuje się na drugim miejscu w powiecie krasnostawskim.

Położenie gminy w regionie jest korzystne: usytuowanie w obszarze węzłowym, w powiązaniu z ośrodkiem regionalnym, jaki stanowi miasto Krasnystaw i ośrodkami obsługi ponadlokalnej, miastami Lublin i Zamość. Istotne są też aspekty komunikacyjne. Przez teren gminy przebiegają główne szlaki komunikacyjne: droga krajowa nr 17: Warszawa – Lublin – Krasnystaw – Izbica – Zamość – Lubelski – Hrebenne oraz połączenie kolejowe z Krasnymstawem, Lublinem, Zamościem.

Obecnie problem w tym zakresie stanowi planowana linia kolejowa związana z CPK, której zaproponowany przebieg miałby niekorzystny wpływ na rozwój gminy, jak i poczucie stabilności mieszkańców. To spowodowało, że wstępny projekt nie tylko napotyka na opór społeczny, ale również Burmistrz Gminy stara się w sposób przemyślany, zamawiając niezależne, kompetentne analizy, uzasadnić szkodliwość projektu, jak i spowodować zmiany planistyczne.

Całkowita powierzchnia gminy wynosi 138,3 km². Pod względem powierzchni największe sołectwa tj. Wirkowice II, Stryjów, Orłów Murowany przekraczają 1000 ha. Struktura użytków rolnych przedstawia się następująco:

- użytki rolne: 75%

- użytki leśne: 18%

Według danych z dnia 31.12.2021 średnio gospodarstwo rolne w gminie miało pow. 4,04 ha.

Gmina Izbica jest więc gminą typowo rolniczą i większość mieszkańców zatrudniona jest w rolnictwie. Na terenie gminy nie ma rozwiniętego dużych zakładów przemysłowych. Zdaniem władz gminy sprzyjać to może intensywnej turystyce. Na terenie Gminy Izbica działało w 2021 roku 3286 gospodarstw rolnych. Głównym profilem uprawy są zboża, rośliny okopowe, takie jak buraki i ziemniaki oraz owoce miękkie: truskawka i malina. Część gospodarstw zajmuje się uprawą ziół. W ostatnich latach wzrósł poziom wyposażenia gospodarstw w nowoczesne maszyny i urządzenia. Na terenie gminy występują duże gospodarstwa rolne wyspecjalizowane w hodowli popularnych gatunków zwierząt - krów mlecznych oraz bydła opasowego.

Kwestia wspierania lokalnej przedsiębiorczości przez gminy.

Kwestie podstawowe i prawne związane ze wspieraniem warunków i zasad rozwoju lokalnej przedsiębiorczości są opisane we wstępie. Szereg gmin zaczyna przywiązywać do tego zagadnienia dużą wagę. Nie tylko analizują wszystko to co zaszło w ostatnich latach w tej materii, ale też tworzą specjalne strategie wspierania rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, wychodzące znacznie dalej, szczegółowiej poza standardowe strategie rozwoju gminy na kolejne lata. W tych dokumentach bowiem kwestie ekonomiczne są zazwyczaj ujęte w dość uproszczony sposób, niejako na marginesie innych potrzeb, w tym tak ważnych jak infrastrukturalne.

Większa uwaga Rad Gmin i burmistrzów (wójtów, prezydentów miast) wynika także z obserwowanych uwarunkowań prawnych, dokładania zadań gminom bez wskazania, czy też pokrycia nowopowstających wydatków (szczególnie dobrze widzialnych w aspekcie oświaty, gdzie subwencja oświatowa w sposób dramatyczny nie nadąża za rosnącymi wydatkami), zmniejszającymi się subwencjami i udziałami w podatkach PIT. Z drugiej strony ważną pozycją dochodową gmin stają się dotacje. Te, choć cenne, są jednak przeznaczone na ściśle określone zadania i nie mogą być przeznaczone na pokrycie kosztów wykraczających poza wskazany cel. Ich pula jest każdorazowo ograniczona.

Dochody podatkowe od lokalnych przedsiębiorców są więc ważnym elementem strategii finansowej gminy, a uzyskane kwoty mogą być przeznaczone na zaspokojenie potrzeb lokalnych. Im więcej środków gmina pozyska, tym ma większą elastyczność, oczywiście w granicach prawa, w ich wydatkowaniu. **By przedsiębiorcy płacili podatki to należy im umożliwić właściwe warunki prowadzenia działalności gospodarczej.** Nie chodzi tu jedynie o coroczne obniżanie poziomu podatków, ale tworzenie stałych, lepszych, odczuwalnych warunków działania zgodnie z ich powszechnymi (szerszymi) oczekiwaniami, jak i wspieranie w kwestiach usługowych (w tym obsługa w Urzędzie Gminy) , informacyjnych, doradczych itd.

Problem rozwoju lokalnej przedsiębiorczości to również sprawa społeczna. Gminy, w których można działać, w których wspomagana się firmy, w których można pracować, są miejscem przyjaznym dla mieszkańców. Ich depopulacja (opuszczanie) nie jest duża, a zadowolenie z mieszkania jest wyraźne.

Badanie NIK.

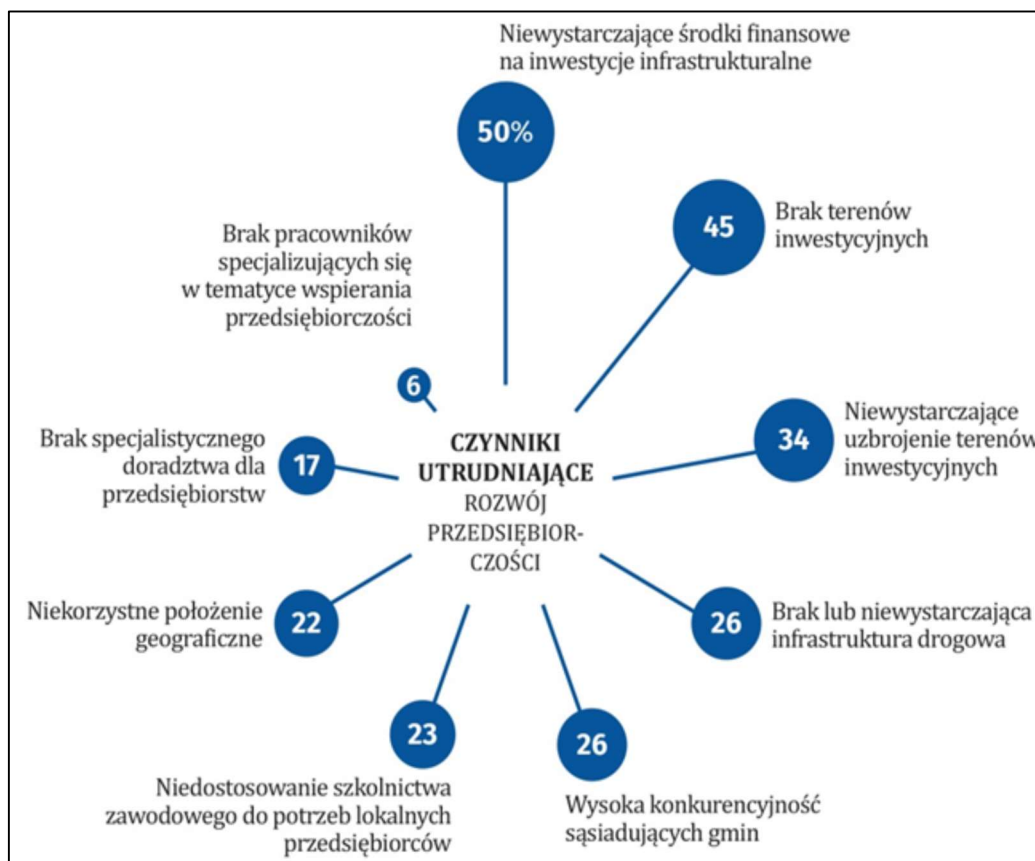
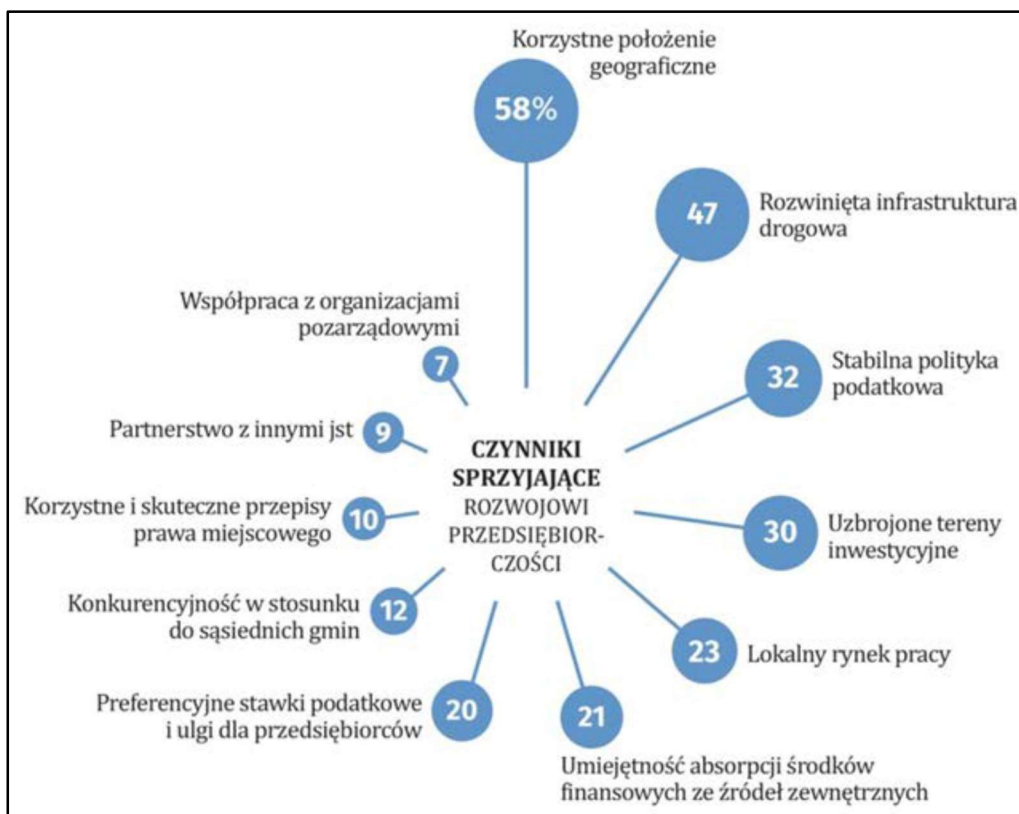
Najwyższa Izba Kontroli zauważyła również ten problem. Stąd też przeprowadzone badanie w 48 średnich i małych samorządach na temat: **Wspieranie przedsiębiorczości przez gminy**, [Nr ewid. 201/2017/P/17/004/KAP]. Najważniejsze wnioski z tego badania przedstawiają się następująco:

- Przedsiębiorcy są ważną siłą rozwoju społeczno-gospodarczego zarówno kraju, jak i lokalnych społeczności
- **Tylko część gmin podejmowała odpowiednie działania wspierające przedsiębiorczość i wykorzystywała dostępne narzędzia w tym zakresie.**

- **Gminy powinny więc podejmować działania, które sprzyjają rozwojowi przedsiębiorczości i osiąganiu sukcesów przez lokalnych przedsiębiorców, wpływać na poprawę jakości życia i zaspokajanie potrzeb ich mieszkańców oraz poprawę stanu infrastruktury, dbać o zwiększenie poziomu zatrudnienia i jakości miejsc pracy oraz wzrost dochodów samorządowych.**
- W 73% skontrolowanych urzędów gmin nie utworzono komórek organizacyjnych odpowiedzialnych wprost za realizację zadań na rzecz wspierania przedsiębiorczości i rozwoju gospodarczego.
- W 48% skontrolowanych gmin sprawy wspierania przedsiębiorczości nie były przedmiotem zainteresowania ze strony komisji rady gminy.
- 20% urzędów gmin wykazało inicjatywę i działania ukierunkowane na dostosowanie szkolnictwa zawodowego dla potrzeb przedsiębiorców lokalnych. W latach 2014–2017 tylko 12% gmin objętych badaniem kwestionariuszowym (197) zbierało opinie przedsiębiorców na temat dostosowania szkolnictwa zawodowego do ich potrzeb.
- 27% skontrolowanych gmin podejmowało skuteczne działania w tworzeniu instytucji otoczenia biznesu.
- 92% skontrolowanych gmin podstawowym dokumentem strategicznym określającym cele rozwoju i wspierania przedsiębiorczości była wieloletnia strategia rozwoju.
- W ponad 80% skontrolowanych urzędach NIK stwierdziła nieprawidłowości lub sformułowała uwagi dotyczące organizacji systemu wdrażania i monitorowania przyjętych dokumentów.
- 12% gmin posiadało programy wspierania przedsiębiorczości – jako odrębne dokumenty planistyczne. Dokumenty te w części gmin były tworzone z udziałem przedsiębiorców i lokalnej społeczności.
- Blisko 96% skontrolowanych gmin miała opracowane studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i aktualizowała MPZP obejmujące od kilku do 100 % powierzchni całkowitej gminy. Plany te uwzględniały tereny pod działalność inwestycyjno-gospodarczą.
- 81% gmin regulując zasady gospodarowania mieniem, nie wprowadzała ulg i preferencji dla przedsiębiorców, w tym w opłatach za najem i dzierżawę nieruchomości.
- 65% skontrolowanych gmin stosowało niższe od maksymalnych stawki podatku od nieruchomości i środków transportu lub wprowadziło ulgi w tych podatkach. 33% gmin utrzymywało na stałym poziomie podatki od nieruchomości i od środków transportu. W 6% gmin stwierdzono nieprawidłowości w udzielaniu zwolnień podatkowych.
- Gminy nie przygotowywały ofert wsparcia finansowego przedsiębiorców w formie poręczeń, gwarancji i pożyczek.
- Tereny inwestycyjne ponad 37% skontrolowanych gmin zostały włączone do specjalnej strefy ekonomicznej w ramach utworzonych 14 SSE w Polsce. Stwierdzono dwa przypadki niewywiązywania się przedsiębiorców działających w SSE z przyjętych zobowiązań inwestycyjnych.
- Skontrolowane gminy nie realizowały inwestycji na rzecz przedsiębiorców w postaci budowy nieruchomości pod wynajem, np. hal magazynowych, hal wysokiego składowania itp.
- 38% gmin wyznaczała lub uzbierała nowe tereny inwestycyjne.
- 27% gmin podejmowało działania i przedsięwzięcia inwestycyjne, z założenia bezpośrednio wspierające przedsiębiorczość.
- 56% gmin korzystało z możliwości zakupu gruntów od prywatnych właścicieli i innych podmiotów z przeznaczeniem na inwestycje gminne pośrednio mogące mieć wpływ na rozwój przedsiębiorczości (budowa dróg, instalacji wodno-kanalizacyjnych, bądź w celach poszerzenia oferty inwestycyjnej).
- Stwierdzono przykłady skutecznego wspierania inwestorów w pozyskaniu gruntów pod inwestycje od właścicieli prywatnych.
- Gminy w różnicowanym zakresie podejmowały działania szkoleniowo- -doradczo-informacyjne dla przedsiębiorców.
- Gminy nie zlecały zadań z zakresu wspierania przedsiębiorczości organizacjom pozarządowym.
- Gminy z różnym skutkiem podejmowały działania lub występowały z inicjatywą zakładania organizacji i stowarzyszeń przedsiębiorców.
- Najczęściej gminy były członkami lub członkami założycielami stowarzyszeń samorządowych wspierających rozwój gospodarczy i przedsiębiorczość.
- Gminy nie dysponowały specjalną ofertą adresowaną do początkujących przedsiębiorców, ani nie sporządzały odrębnej i kompleksowej oferty dla przedsiębiorców już działających na ich terenie.
- 6% gmin realizowało inwestycje gminne w formie PPP.
- 79% gmin podejmowało działania dla pozyskania nowych inwestorów.

- 40% przedsiębiorców, u których NIK zasięgała informacji w trakcie kontroli znało działania gminy dotyczące wsparcia przedsiębiorczości.

Ocena ogólna

Skuteczność działań podejmowanych przez skontrolowane gminy na rzecz wspierania przedsiębiorczości, w dużej mierze była uzależniona od ich aktywności i umiejętności wykorzystania dostępnych narzędzi planistycznych, prawno-administracyjnych, infrastrukturalnych, ekonomiczno-finansowych, instytucjonalno-organizacyjnych i innych, których wachlarz i wybór nie jest ograniczony, ani narzucony przepisami prawa.

W dokumentach strategicznych określano wprawdzie zadania służące rozwojowi i wspieraniu przedsiębiorczości, ale najczęściej nie wyznaczano w nich ani w innych dokumentach planistycznych oczekiwanych rezultatów. W konsekwencji **gminy nie posiadały wiedzy o skuteczności prowadzonych działań** i konieczności ewentualnego modyfikowania celów, w związku ze zmieniającymi się warunkami ich realizacji.

W blisko połowie skontrolowanych urzędów nie zainicjowano części działań wspierających przedsiębiorczość określonych w strategiach. Stwierdzono też przypadki ujmowania w strategii zadań, w tym zadań inwestycyjnych „na wyrost”, ponieważ – jak wykazała kontrola – gmina nie posiadała wystarczających środków finansowych, odpowiedniego terenu ani perspektyw na jego pozyskanie. Gminy najczęściej ograniczały swoje działania do realizacji inwestycji poprawiających stan infrastruktury mogących pośrednio służyć wspieraniu przedsiębiorczości

Część gmin nie podejmowała inicjatywy w kierunku wspierania przedsiębiorców i poznawania ich oczekiwań dotyczących integrowania wokół działań związanych z rozwojem gospodarczym m.in., co do możliwości wsparcia ich działalności, czy kierunków kształcenia zawodowego.

W ocenie NIK, gminy przejawiały zbyt małą aktywność w korzystaniu z dostępnych narzędzi pozainwestycyjnych wspierających przedsiębiorczość.

Rekomendacje NIK:

- Niezależnie do podejmowanych działań na rzecz wspierania przedsiębiorczości, **gminy**, aby w pełni wykorzystać swój potencjał, **powinny zwiększać różnorodność działań na rzecz promowania** przyjętych programów i zadań, w tym informować swoich mieszkańców o tych programach i warunkach ich realizacji. **Działalność promocyjno-informacyjna** może na przykład przyjąć formę **spotkań z ekspertami**, wyjaśniającymi istotę i znaczenie działań na rzecz wspierania przedsiębiorczości oraz korzyści z nich płynących.
- **NIK zwracał uwagę na istotną rolę organów stanowiących gminy** w egzekwowaniu rzetelnego wdrażania przyjętych strategii rozwoju.
- **Nadanie strategiom przyjętym przez organy stanowiące** w gminach statusu podstawowego instrumentu wyznaczającego wszystkie najistotniejsze obszary oraz **procesy mające znaczenie dla rozwoju gospodarczego** i społecznego gmin, a także dbanie o ich komplementarność z pozostałymi instrumentami planistycznymi bez względu na kadencyjność władzy wykonawczej.
- **Zapewnienie we wszystkich gminach skutecznego systemu monitorowania strategii**, umożliwiającego ocenę efektów **działań podejmowanych na rzecz wspierania przedsiębiorczości** i minimalizację ryzyka nieosiągnięcia zakładanych celów.

Budżet Gminy Izbica w latach 2019-2023.

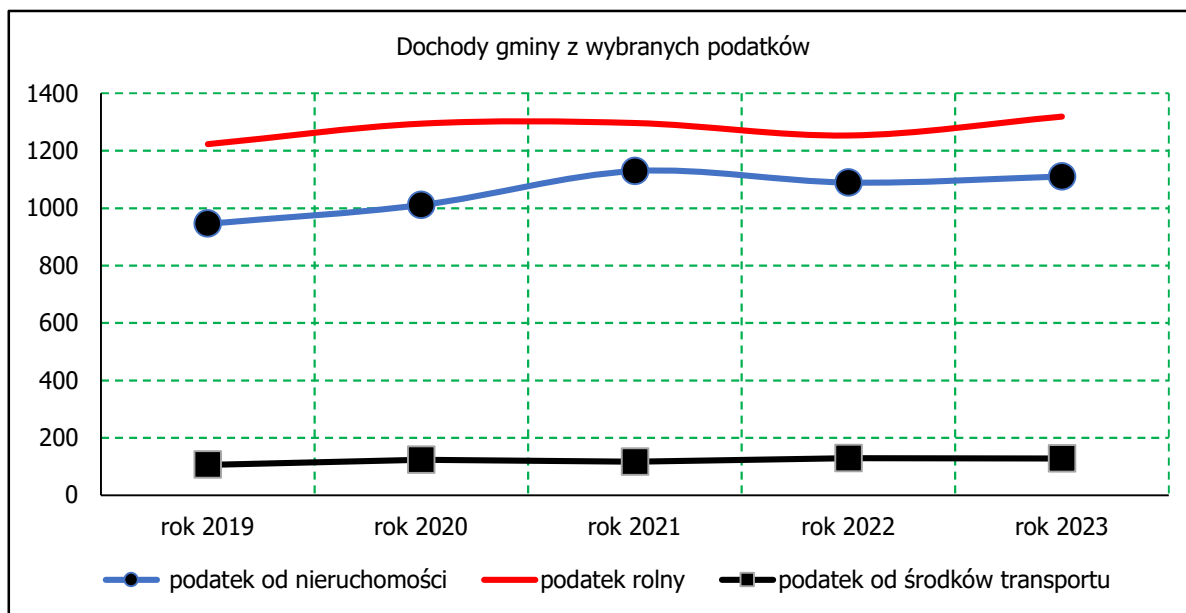
Budżet każdej gminy jest obrazem możliwości działania, rozwiązywania lokalnych problemów, finansowania zadań własnych wraz ze wskazaniem źródeł finansowania. Oczywiście, gminy mogą się w granicach prawa zadłużać. Jednak bez wystarczających dochodów własnych (lokalnych) wszelkie tego typu działania są obciążone prawnym i finansowym ryzykiem.

Poniżej zestawiono wybrane pozycje budżetowe i okołobudżetowe Gminy Izbica.

w tys. zł	rok 2019	rok 2020	rok 2021	rok 2022	rok 2023
dochody ogółem	37514	37832	45779	52192	34107
wydatki ogółem, w tym:	39249	36704	39564	51220	37440
wydatki majątkowe	7489	3014	4105	8560	3834
dochody podatkowe	5998	6100	6475	9173	6365
dochody własne, w tym:					
Oplata targowa	10	7	0	10	9
opłaty od sprzedaży alkoholu	129	133	140	152	101
dochody od osób fizycznych i prawnych, w tym:					
Wpływy z podatków od nieruchomości	946	1011	1129	1089	1110
Wpływy z podatku rolnego	1223	1294	1297	1253	1319
Wpływy z podatku leśnego	97	98	98	106	106
Wpływy z podatków od środków transportu	106	123	116	129	128
Podatek PIT	3200	3157	3584	5951	2997
podatek CIT	27	19	21	33	38

wydatki majątkowe, w tym: na cele sieci wod.-kan. drogi gminne i powiatowe gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2722 1741 5640	664 537 2577	648 670 2767	2843 2523 1989	941 1382 2729
kwoty z tytułu obniżenia podatków	909	1234	847	1499	
kwoty z tytułu zwolnień i ulg	272	635	344	397	

Powyższe zastawienie wskazuje, że podstawowym z punktu widzenia budżetu Gminy Izbica podatkiem jest rolny, a w drugiej kolejności - od nieruchomości. Znacznie mniejsze dochody uzyskuje się z podatków od środków transportu.

Wy tłumaczenie tego faktu, jak również innych podatków jest widoczne na zestawieniu poniżej. Wyraźnie jest widoczna trwająca od lat tendencja obniżania – zgodnie z prawem – maksymalnych stawek podatków wyznaczanych corocznie przez Ministra Finansów. Decyzja ta jest proponowana przez kierownictwo Urzędu Miasta i Gminy, a prawnie uchwalana przez Radę Gminy, która propozycje burmistrza dyskutuje i akceptuje na posiedzeniach komisji.

Przykładowo, podatek w 2023 roku od samochodów 3,5 do 5 ton jest **niższy o 32 %** od maksymalnego, a autobusu do 22 miejsc jest **niższy o 51 %**. Podobnie, cena żyta dla celów obliczania podatku rolnego jest w 2023 r. jest **niższa o 30 %** od stawek podawanych przez Ministra Finansów.

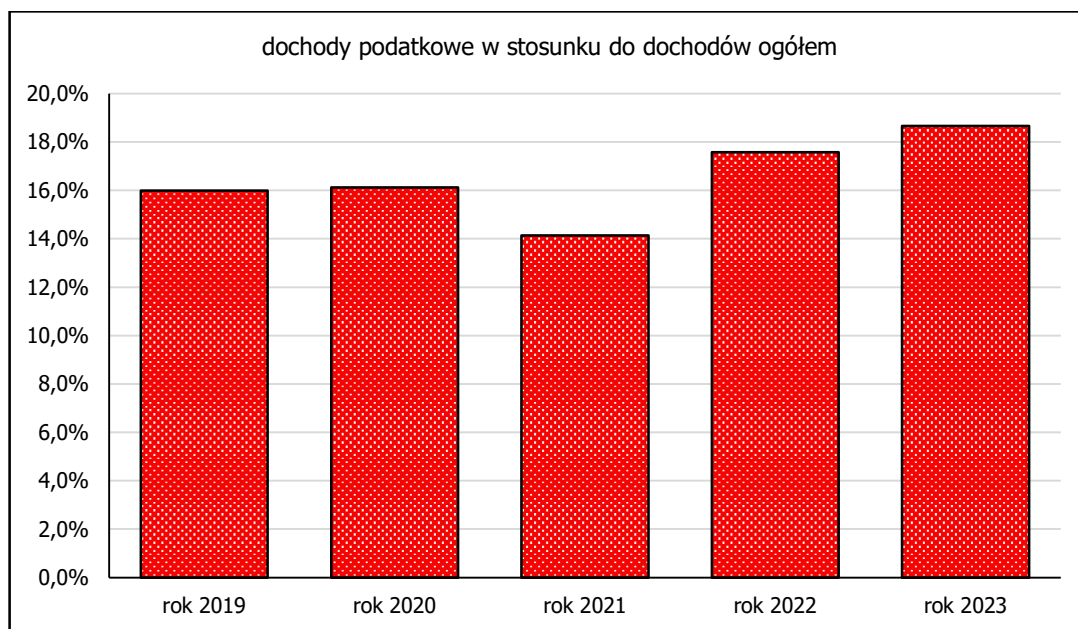
Przytoczone zastawienia wskazują, że Burmistrz Gminy Izbica podchodzi do ustaleń podatkowych w sposób godzący interes przedsiębiorców – rolników, jak i potrzeb inwestycyjnych gminy.

	2019		2020		2021		2022		2023	
	Gm. Izbica	Stawka Min. Finansów	Gm. Izbica	Stawka Min. Finansów	Gm. Izbica	Stawka Min. Finansów	Gm. Izbica	Stawka Min. Finansów	Gm. Izbica	Stawka Min. Finansów
Podatek od środków transportu										
3,5-5,5 ton	320	832	450	847	450	880	500	912	700	1020
5,5-9 ton	430	1389	600	1414	600	1469	700	1522	900	1701
9-12 ton	470	1666	700	1696	700	1763	800	1826	1000	2042
pow. 12 ton	500-2560	3181	600-2600	3228	600-2600	3364	700-2760	3485	900-2960	3012-3897
od ciągnika siodłowego lub balastowego 3,5-12 ton	1000	1944	1200	1979	1200	2056	1200	2131	1400	2382
od ciągnika siodłowego lub balastowego pow. 12 ton	1050-2660	2458-3181	1250-2860	2502-3238	1250-2860	2600-3364	1350-2960	2694-3485	1550-3160	30123-3897

od przyczepy lub naczepy 7-12 ton	70	1666	200	1696	200	1763	300	1826	500	2042
od przyczepy lub naczepy pow.12 ton	80-1337	1944-2458	230-1487	1979-2502	230-1487	2056-2600	330-1587	2131-2694	530-1787	2382-3012
od autobusu do 22 miejsc	800	1968	1000	2003	2081	2081,	1000	2156	1200	2411
od autobusu pow. 22 miejsc	1300	2488	1500	2533	1500	2632	1500	2726	1700	3048
Średnia cena żyta dla celów obliczenia podatku rolnego	43,2	54,36	46	58,46	46	58,55	46	61,48	52	74,05
Podatek rolny (za 1 ha gruntu przeliczeniowego)	108		115		115		115		130	
Podatki od nieruchomości										
od gruntów zw. z prow. dz. gospodarczej	0,65	0,93	0,8	0,95	0,8	0,99	0,8	1,03	0,88	1,16
od budynków zw. z prow. dz. gospodarczej	16	24,47	18	23,9	18	24,84	18	25,74	19,8	28,78

Zwrócić należy również uwagę na dochody gminy w tytułu podatku PIT i CIT. O ile wpływu z tego tytułu, od osób fizycznych, osiągają wartość ponad 3 mln zł, to podatek od osób prawnych przekroczył zaledwie wartość 30 tys. zł. Warto wskazać, że analiza głębsza strumieni podatkowych z innych tytułów, np. podatku rolnego wskazuje, że głównym (największym) płatnikiem w gminie są osoby fizyczne. Zupełnie symboliczne znaczenie ma dla gminy opłata targowa.

Po stronie dochodów zwraca uwagę udział dochodów podatkowych do dochodów ogółem gminy. Stanowią one od 16 % do 18 %. W roku 2023 budżet gminy w miarę upływu czasu będzie się zmieniać. Stąd też i ten udział się zmieni.

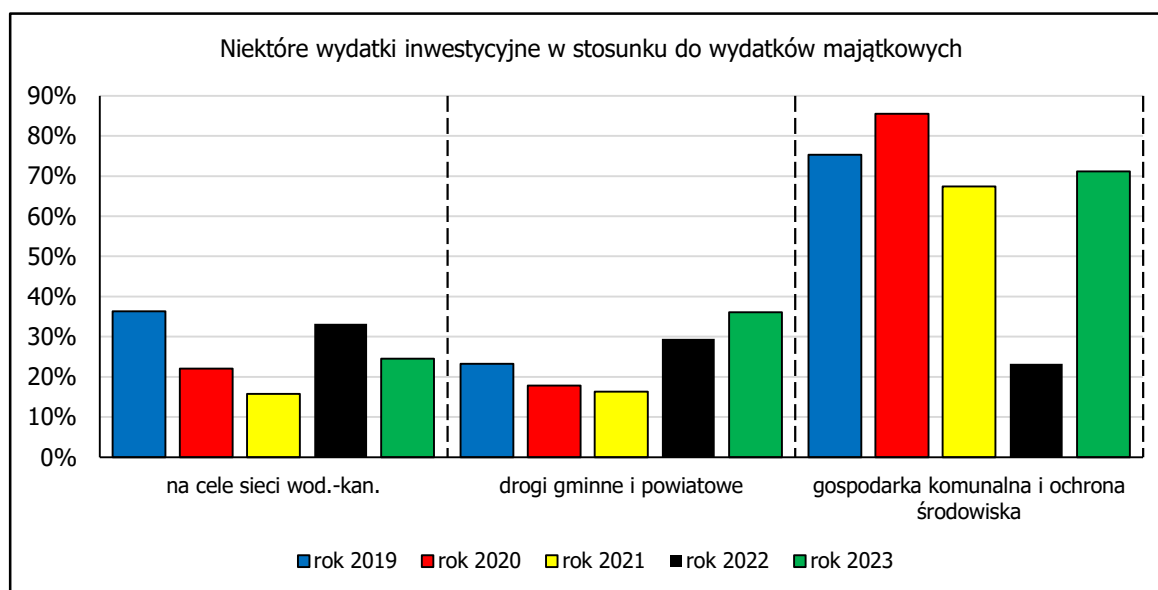
Poniższy diagram pokazuje udział wydatków majątkowych. Generalnie przekraczają one wartość 10 %; lata COVID w znaczący sposób niemal we wszystkich gminach miały negatywny wpływ na prace inwestycyjne.

Wśród inwestycji największy udział mają nakłady na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska, na rozbudowę sieci wodno-kanalizacyjnej i budowę i remonty dróg gminnych i powiatowych. Na rok 2023 zaplanowano na infrastrukturę sanitacyjną wsi 941 000 zł. Wydatki majątkowe zaplanowano w kwocie 927 400 zł, w tym budowę dróg gminnych w miejscowości Wirkowice, Majdan Krynicki, Tarzymiechy Trzecie.

W zakresie gospodarki komunalnej największą pozycję stanowi **gospodarka odpadami komunalnymi**, z budżetem 1 000 000 oraz **oświetlenie ulic, placów i dróg** z budżetem 1 431 5071 zł.

Wszystkie te inwestycje mają znaczenie dla mieszkańców jak i lokalnych przedsiębiorców.

Strategia rozwoju Gminy Izbica a kwestie gospodarcze

Szereg zadań inwestycyjnych jest ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Izbica. Założony w nim proces rewitalizacji ma na celu przeprowadzenie działań, które spowodują wyprowadzenie obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej. **odpowiednio dobrane działania rewitalizacyjne pozwolą uruchomić potencjał i zasoby lokalne oraz przyczynią się do rozwoju całej gminy.** W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Izbica na lata 2016-2023 wskazano szereg działań wpisujących się strategiczne cele i kierunki działań rewitalizacyjnych, w tym jako priorytetowego przedsięwzięcia pn. „Rozwój infrastruktury obszaru zdegradowanego poprzez budowę budynku pełniącego funkcje społeczne w Gminie Izbica”. Realizacja wyznaczonych działań przyczyni się do podniesienia poziomu i jakości życia mieszkańców, stworzy warunki do walki z marginalizacją osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz spowoduje powstanie

odnowionej infrastruktury przestrzeni publicznej, dzięki czemu wyprowadzi obszar zdegradowany z sytuacji kryzysowej.

Ważnym zadaniem było i jest realizacja projektu "Poprawa stanu gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Izbica przyczyniająca się do poprawy stanu wód gruntowych jak i powierzchniowych, minimalizacji zagrożeń epidemiologicznych oraz zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska naturalnego". Realizacja umożliwi poprawę stanu infrastruktury technicznej (wodno-kanalizacyjnej) oraz zapobiega degradacji środowiska naturalnego, które stanowi podstawę potencjału rozwoju gminy i wpływa zdecydowanie na podniesienie jakości życia mieszkańców. Służy nie tylko mieszkańcom, ale także firmom i przedsiębiorcom lokalnym.

Poniższe zestawienie obejmuje wykonane inwestycje w ostatnich pięciu latach:

Inwestycje infrastrukturalne z podziałem na lata [w km]				
	Kanalizacja	Wodociąg	wybudowane drogi	remontowane drogi
2018	0	0	0	2,3 + remonty cząstkowe
2019	0	4,9	0	2,5 + remonty cząstkowe
2020	0	0	0	1,95 + remonty cząstkowe
2021	0	0	0	4,7 + remonty cząstkowe
2022	3	1,2	0,76	1,4 + remonty cząstkowe
plan rok 2023	0	0	5,4	3 + remonty cząstkowe

Eksperti pracujący nad nową **Strategią Rozwoju Gminy Izbica do roku 2027 z perspektywą do roku 2030**. Przedstawiony projekt, który podlega konsultacjom, w kwestiach rozwoju i powiązanych przedsiębiorczości wskazywał:

1. W odniesieniu do położenia gminy we wschodniej Polsce i powiecie krasnostawskim zwracano uwagę na notowaną w statystykach niską wydajność pracy, niedostateczny poziom przedsiębiorczości i inwestycji prywatnych, zbyt mały poziom innowacyjności i trudności na lokalnych rynkach pracy.
2. Innymi barierami rozwoju są peryferyjne i przygraniczne położenie, problemy z dostępnością transportową, tak wewnętrzną, jak i zewnętrzną, dostępność komunikacyjna (w tym sieć Internetu i łączności), elektroenergetyczna.
3. Zwraca uwagę duża migracja młodych i wykształconych mieszkańców.
4. Powiązana z Izbicą administracyjnie, funkcjonalnie i bliskością stolica powiatu tj. Miasto Krasnystaw zagrożone jest także samo w sobie utratą funkcji społeczno-gospodarczych i **nie stanowi obecnie oczekiwanego wsparcia dla rozwoju Gminy Izbica**, ponieważ cechuje się: regresem, odpływem ludności (zwłaszcza wykształconej w wieku produkcyjnym) do dużych ośrodków, upadkiem tradycyjnych lokalnych przemysłów, starzejącym się społeczeństwem, zmieniającym się popytem na niektóre usługi, jak również niedopasowaniem popytu i podaży do rynku pracy. Cały powiat, podobnie jak województwo lubelskie, dotknięty jest negatywnymi zjawiskami demograficznymi, które od lat ulegają pogłębieniu. (najwyższy ubytek ludności w regionie, wynikający zarówno z ujemnego przyrostu naturalnego, jak i niekorzystnego salda migracji).
5. Epidemia korona wirusa w roku 2020-2021 roku wpłynęła niekorzystnie na rozwój lokalny i gospodarczy. Część producentów zakończyła lub ogranicza działalność, również wskutek braku pracowników sezonowych. Konieczne są inwestycje w nowe przetwórnice, zakłady produkcyjne umożliwią realne zyski przedsiębiorcom, dla których Gmina Izbica powinna stworzyć odpowiednie warunki rozwoju w kolejnych latach.
6. Inwestycje w odnawialne źródła energii, przemysł rolno-spożywczy, innowacyjne i nowoczesnie zorganizowane rolnictwo, eksport, oraz rozwój ekologicznego kapitału (przemysł czasu wolnego, ekosystemowe usługi) i turystyczne, dostosowanie dostępu do walorów przyrodniczych – to kierunki rozwoju, które muszą stać się składnikiem misji i wizji rozwoju Gminy Izbica. Tylko wówczas można wyraźnie zintensyfikować zrównoważony rozwój i oczekiwać odpowiednich rezultatów w perspektywie 2021-2030.

Komentując uwagi autorów Strategii należy z całą mocą wskazać, że wykraczają one poza możliwości i decyzje władz gminy. Gmina może stworzyć po części jedynie pewne bodźce zachęty, również poprzez inwestycje, ale nie zastąpią one biznesowych decyzji lokalnych przedsiębiorców, jak potencjalnych zewnętrznych. W dużej części widoczne bariery wynikają z przyczyn prawno-finansowo-podatkowych zależnych administracji centralnej.

7. W Strategii wskazuje się, że wyzwaniem perspektywy do roku 2030 będzie finansowanie rozwoju, ponieważ na szczeblu regionalnym, powiatowym, gminnym powstają luki w planowaniu strategicznym, a wiele inwestycji wymaga zaangażowania dużego kapitału. **Należy stworzyć profil gospodarczy we współpracy z przedsiębiorcami i gospodarzami, który uruchomi cały mechanizm rozwoju Gminy Izbica.** W tym celu powinno się w sposób planowy wykorzystać potencjał – obecny i przyszły - infrastrukturalny bazujący na nowym ciągu trasy S17.

8. **W budżecie gminny coraz większą rolę będą odgrywać dochody własne pochodzące z podatków i opłat.** Dlatego kluczową sprawą jest poprawa dostępności transportowej, obniżenie kosztów energii, rozwój gospodarczy gminy i pozyskanie nowych inwestorów m. in. w branży przemysłu i przetwórstwa rolno-spożywczego oraz turystyki. Korzyści dla gminy związane z przyciąganiem inwestycji na swój teren, będzie można zaobserwować w krótkim terminie. Nowe przedsiębiorstwa to nie tylko dodatkowe wpływy z podatków, ale również miejsca pracy (których brakuje na terenie gminy), poprawa wizerunku gminy, jako miejsca atrakcyjnego i innowacyjnego, transfer wiedzy czy inwestycje w infrastrukturę publiczną (np. remont dróg) dokonane przez inwestora.

Komentując uwagi autora Strategii należy za słuszne uznać kwestie finansowe, niemniej jednak, żadne dane nie wskazują, by potencjalni inwestorzy chcieli „w ciemno” inwestować w tereny niedoinwestowane. Tak więc, to lokalna społeczność (poprzez swoje władze i radnych) musi znaleźć rozwiązanie problemu choćby infrastruktury i terenów pod inwestycje. Uważamy również, że liczenie na inwestorów zewnętrznych w dziedzinie turystyki jest całkowicie nierealne. Jeśli ma się rozwijać turystyka (agroturystyk), to musi ona bazować na lokalnych zasobach i mieszkańcach, przy wsparciu władz.

9. Pozyskanie inwestorów ma być również wynikiem rozwoju gminy i podniesienia jakości życia mieszkańców, dlatego też Samorząd nie może oszczędzać na obsłudze inwestorów i narzędziach komunikacji z potencjalnymi inwestorami. Gmina Izbica musi uwzględnić potrzebę powstania nowych terenów inwestycyjnych, działek pod budowę mieszkalnictwa jedno- i wielorodzinnego.
10. W miarę swoich funduszy i środków kapitałowych oraz przy aktywnym udziale innych sąsiednich gmin, należy tworzyć **fundusz poręczeniowy i pożyczkowy dla małych i średnich firm**. Tego typu instytucje udzielają preferencyjnego wsparcia finansowego. W gminie powinien działać aktywnie punkt **informacyjny dla przedsiębiorców lub dla kandydatów na właścicieli firm**. W takiej miejscu przedsiębiorca powinien mieć możliwość otrzymania informacji o możliwościach otrzymania wsparcia finansowego lub innego na terenie gminy, województwa i kraju. Gmina poprzez tego typu instytucje powinna również organizować **szkolenia**, np. jak zostać przedsiębiorcą, jak stworzyć biznesplan określonego przedsięwzięcia itp.
11. Niezbędne jest również rozszerzenie doradztwa rolniczego w Gminie Izbica na wszystkie istotne dziedziny doradztwa (techniki produkcji, przedsiębiorczość, sprostanie nowym wyzwaniom, wprowadzanie innowacji, zagadnienia związane z zarządzaniem środowiskiem, działania na rzecz złagodzenia zmian klimatu itp.), a także stworzenie odpowiednich środków jego promowania.
12. Elementem rozwoju szczególnie jest turystyka wiejska, która charakteryzuje się małą skalą przedsięwzięcia i nie wymaga ogromnych nakładów finansowych.
13. W całym Powiecie Krasnostawskim ważne jest odpowiednie wsparcie lokalnej przedsiębiorczości i pozyskanie inwestorów, które powinno skutkować zwiększeniem miejsc pracy, a migracje nie będą oznaczały trwałej migracji młodych ludzi, jak ma to miejsce w przypadku migracji do dużych miast oraz zagranicę.

Sformułowano następujące wnioski:

- **Czynniki, które powinny pomóc Gminie Izbica wykorzystać nakreślone szanse rozwojowe:** pozyskanie dużego (strategicznego) inwestora. Rozwój rolnictwa (przetwórstwa rolno-spożywczego), produkcji ekologicznej żywności, budowa zbiornika rekreacyjnego, nowe atrakcje turystyczne: rozwój punktów gastronomicznych i miejsc noclegowych, rozwój gospodarstw tematycznych, usług SPA, a także rozwój stoków narciarskich oraz szlaków kajakowych oraz rozwój agroturystyki i budowa atrakcyjnych campingów.
- **Do słabych stron Gminy Izbica, które należy poprawić poprzez konkretne działania w perspektywie rozwojowej w zakresie potencjału gospodarczego należą:** niewykorzystywanie możliwości współpracy z gminami niemieckimi w celu rozwoju inwestycji w przemyśle rolno-spożywczym i gorzelnicznym, brak atrakcji turystycznych oraz brak gastronomii i miejsc noclegowych. Dużym problemem do rozwiązania jest brak innowacji i nowych technologii w rolnictwie, brak opłacalności produkcji rolnej, rozdrobnienie gospodarstw rolnych oraz słaba kondycja firm i brak współpracy między firmami (przedsiębiorczość), brak przetwórstwa rolno-spożywczego (stanowi ważne wyzwanie, ponieważ należy dołożyć wszelkich starań, aby przejść od produkcji surowców do przetwarzania i wytwarzania żywności szczególnie tej ekologicznej), stan infrastruktury drogowej i odpowiednie przygotowanie terenów inwestycyjnych.

Należy zwrócić uwagę na aktywny udział Urzędu Miasta i Gminy Izbica w konsultacjach Strategii.

Zgłoszony został następujący wniosek: *Wprowadzić przy działaniach dodatkowe sformułowania: poprawa dostępu do infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, poprawa dostępu do usług publicznych, rozwój form współpracy na obszarach wiejskich, rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, stymulowanie rozwoju lokalnego, poprawa dostępu do infrastruktury publicznej, stymulowanie rozwoju gospodarczego i innowacyjności.*

Taki zapis został wprowadzony przez autorów Strategii.

Strategie rozwoju województwa lubelskiego, Powiatu Krasnostawskiego i inne dokumenty strategiczne Gminy Izbica. Organizacje działające na rzecz przedsiębiorców.

Wśród dokumentów strategicznych mających powiązania z Gminą Izbica wymienić należy poniższe.

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku

W marcu 2021 r. Sejmik Województwa Lubelskiego przyjął **Strategię Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku**. Określona wizja rozwoju oraz cele strategiczne wynikały z rozpoznania najważniejszych wyzwań, potrzeb i oczekiwań mieszkańców regionu. Realizacja Strategii będzie możliwa poprzez spełnienie kompleksowych działań na wielu płaszczyznach życia społeczno-gospodarczego. W szczególności dotyczyć to będzie m.in. poprawy jakości życia mieszkańców, wzmacniania roli województwa lubelskiego w relacjach transgranicznych i międzynarodowych, **podnoszenia konkurencyjności gospodarki**.

Wśród kierunków działań wpisano bardzo liczne elementy, wśród których znajdują się m.in. poprawa warunków wodnych i struktury wielkościowej i organizacyjnej gospodarstw rolnych; wzmocnienie innowacyjności i rozwoju technologicznego gospodarstw rolnych; rozwój lokalnych specjalizacji rolnych i wykorzystanie nowych kierunków produkcji; rozwój rolniczego handlu detalicznego oraz lepsze systemowe powiązania z odbiorcami hurtowymi (giełdy); rozwój agroturystyki; wspieranie budowy sieci powiązań producentów rolnych, maszyn rolniczych oraz środków produkcji i przedsiębiorców rolno-spożywczych; rozwój podmiotów przetwórstwa rolno-spożywczego; rozwój infrastruktury i obiektów przechowalniczych; rozwój branż wykorzystujących surowce rolne na cele nieżywnościowe; **wspieranie samorządów lokalnych w ich działaniach na rzecz pobudzania rozwoju lokalnej**; stworzenie zintegrowanego systemu odbioru i dystrybucji produktów w skali lokalnej, krajowej i międzynarodowej, wzmacnianie sieci powiązań producentów rolnych, przedsiębiorstw przetwórstwa rolno-spożywczego oraz uczelni; rozwój oferty usług na rzecz podnoszenia kompetencji biznesowych w rolnictwie oraz doradztwa rolniczego; stworzenie systemu promocji oferty produktów pochodzących od regionalnych producentów i dostawców w sieciach handlowych i detalicznych; **wspieranie działalności firm typu startup, ułatwianie przedsiębiorcom dostępu do doradztwa biznesowego, usług służących rozwijaniu kompetencji i umiejętności, tworzenie przyjaznego klimatu i warunków do inwestowania**, w tym aktywne pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych w wymiarze krajowym i międzynarodowym, tworzenie i aktualizowanie regionalnych baz danych przedsiębiorstw, eksporterów, instytucji otoczenia biznesu, ofert inwestycyjnych, a także monitoring rynków zewnętrznych.

O ile każdy z przedstawionych kierunków działania może się wydawać ważny i potrzebny, to jednak warto zwrócić uwagę, że na wiele z nich władze lokalne nie mają wpływu, środków i niezbędnych kompetencji.

Strategia Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

Wedle ustaleń strategii Powiat krasnostawski charakteryzuje się niskim stopniem nasycenia przedsiębiorczością i znaczną koncentracją geograficzną zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na obszarze Miasta Krasnostaw. W 2019 r. powiat zajął 16. miejsce na Lubelszczyźnie pod względem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych; przedostatnie miejsce pod względem liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1 000 mieszkańców oraz 15. pod względem przyrostu liczby podmiotów gospodarczych w ostatniej dekadzie. W strukturze wielkościowej dominują mikroprzedsiębiorstwa o liczbie pracujących do 9 osób – stanowiły one aż 95,8% zarejestrowanych podmiotów, a blisko 90% wszystkich podmiotów to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Jest to obszar typowo rolniczy, o **tradycyjnym sposobie prowadzenia gospodarstw rolnych**. W strukturze funkcjonalno-przestrzennej dominują tereny rolnicze wraz ze znacznym udziałem obszarów o podwyższonych walorach przyrodniczych. Udział użytków rolnych w powierzchni ogółem wynosi 80,6% i jest to jedna z najwyższych wartości w województwie. **Na obszarze powiatu dominują małe gospodarstwa rolne o powierzchni do 10 ha**. Gleby powiatu należą do gleb o najwyższej wartości rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Stąd też widoczna jest **koncentracja gospodarstw** specjalizujących się w uprawie roślin o wysokich wymaganiach glebowych: zbóż, buraków cukrowych, rzepaku oraz roślin przemysłowych. Rozwijają się tu sektor przetwórstwa rolno-spożywczego. **Pomimo istniejącej bazy surowcowej oraz stosunkowo dużego udziału przemysłu spożywczego w ogólnej produkcji przemysłowej, sektor przetwórstwa rolno-spożywczego nadal jest niewystarczająco rozwinięty i wymaga działań stymulujących jego rozwój.**

Potencjał naturalny powiatu oraz jego rolniczy charakter stwarzają dobre warunki do rozwoju energetyki odnawialnej, produkcji energii z odpadów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, a także upraw roślin energetycznych.

Ze względu na niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturę turystyczną oraz niewystarczającą promocję walorów powiatu istniejący potencjał do rozwoju turystyki nie jest w pełni wykorzystywany. **Powiat cechuje bardzo słabo rozwinięta baza noclegowa i gastronomiczna oraz pozostała infrastruktura turystyczna.**

Na terenie powiatu znajdują się liczne tereny inwestycyjne typu greenfield, w tym uzbrojony teren należący do podstrefy Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro – Park Mielec, oraz tereny typu brownfield, mające potencjał do

wykorzystania m.in. w dziedzinie przetwórstwa, produkcji, magazynowania i logistyki. **Jednocześnie na terenie powiatu nie są prowadzone długofalowe i zintegrowane działania w zakresie promocji i zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej. Nie funkcjonuje też profesjonalna instytucja otoczenia biznesu zajmująca się kompleksowym wsparciem nowotworzonych i istniejących przedsiębiorstw.**

Wśród słabych stron regionu wymieniono zmniejszającą się liczbę ludności; postępujący proces starzenia się społeczeństwa oraz wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym; brak sieci gazowej i kanalizacyjnej na terenie niektórych gmin powiatu, braki w sieci światłowodowej, słabe możliwości zatrudnienia poza sektorem rolniczym, brak wysokiej jakości miejsc pracy, rozdrobnienie powierzchni gospodarstw rolnych, **niski stopień rozwoju przedsiębiorczości, słabo rozwinięta pozarolnicza działalność gospodarcza**, niewystarczającą infrastrukturę biznesu (m.in. instytucji otoczenia biznesu), brak kompleksowej oferty terenów inwestycyjnych oraz długofalowych działań w zakresie promocji i zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej, niedostateczną dostępność komunikacyjną na terenie powiatu, znaczny odsetek dróg powiatowych w złym i niezadowolającym stanie technicznym, duża ilość dróg gruntowych, zmniejszająca się liczba osób pracujących w powiecie, niski stopień nasycenia przedsiębiorczością na obszarze gmin wiejskich powiatu.

Autorzy opracowania wśród szans stojących przez powiatem wymienili:

Mozliwosc wykorzystanie potencjału specjalizacji rolniczej powiatu poprzez działania zwiększające efektywności produkcji oraz rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego, terenów inwestycyjnych (logistyka, magazynowanie) oraz usług okołobiznesowych dla rolnictwa, **budowę szybkiej kolei (!!!!!) oraz drogi ekspresowej S17**, stworzenie grup producenckich w zakresie przetwórstwa i rolnictwa ekologicznego, **profesjonalizację oferty usług wsparcia dla biznesu**,

Wśród wytyczonych celów wskazano m.in. działania na rzecz wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw i atrakcyjności inwestycyjnej powiatu, wzrostu jakości usług wsparcia dla biznesu i oferty inwestycyjnej, promocję gospodarczą powiatu i lokalnej przedsiębiorczości, rozwój i profesjonalizację bazy ofert inwestycyjnych i Powiatowego Katalogu Firm, **podniesienie jakości obsługi lokalnych przedsiębiorców i inwestorów zewnętrznych**, rozwój zrównoważonego transportu, **poprawę jakości dróg, zwiększenie dostępności do terenów inwestycyjnych**, działalności gospodarczej oraz miejsc atrakcyjnych turystycznie, dostępność komunikacyjną – konieczność modernizacji i rozbudowy infrastruktury drogowej, kolejowej i logistycznej, rozwój systemu transportu zbiorowego, rozbudowa szerokopasmowej infrastruktury internetowej.

Utworzenie OBSZARU FUNKCJONALNEGO KRASNYSTAW PLUS (MOF)

Projekt realizowany przy wykorzystaniu środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa przyznanych na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania współpracy w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych. Głównym celem projektu jest zwiększenie spójności obszaru funkcjonalnego Krasnystaw PLUS w wymiarze społecznym, gospodarczym, turystycznym i terytorialnym.

Wśród celów szczegółowych zapisano m.in.:

- wzmocnienie współpracy i poprawa jej jakości oraz wzmocnienie powiązań pomiędzy miastem Krasnystaw i jego najbliższym otoczeniem w celu umożliwienia kompleksowego rozwoju regionu,

W ramach projektu zakłada się:

opracowanie spójnego dokumentu strategicznego – opracowanie wspólnej strategii rozwoju dla MOF Krasnystaw.

W końcu 2022 Partnerstwo Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Krasnystaw zakończyło prace nad opracowaniem raportu diagnostycznego. W raporcie przedstawiona została charakterystyka obszaru wraz z diagnozą najważniejszych problemów. Zidentyfikowano kluczowe bariery hamujące rozwój społeczno-gospodarczy Partnerstwa. **Kolejnym krokiem współpracy będzie opracowanie konkretnych celów, działań i projektów**, które zostaną ujęte w Strategii ZIT. Na podstawie tego dokumentu MOF będzie mógł aplikować o środki, które zostaną przeznaczone na realizację projektów służących rozwiązaniu problemów nie tylko Miasta Krasnystaw, jako ośrodka rdzeniowego, ale także dla strefy zewnętrznej MOF-u, tj.: **Miasta i Gminy Izbica**, i innych gmin. Decyzją Zarządu Województwa Lubelskiego kwota wsparcia dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego MOF Krasnystaw w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 wynosi ok 42 miliony złotych.

Warto podkreślić, że w skład Rady Programowej ZIT (RPZ) weszli burmistrzowie i wójtowie zainteresowanych gmin, w tym Burmistrz Izbicy pan Jerzy Lewczuk

Ustalenia.

W diagnozie sytuacji gospodarczej skupiono się m.in. **na analizie zjawisk i działań w sferze gospodarczej** umożliwiających osiągnięcie rozwoju jednostek samorządu terytorialnego Partnerstwa przez wykorzystanie czynników rozwoju lokalnego i zasobów własnych. **Celem ma być m.in. napływ nowych i trwałych inwestycji oraz generowanie innowacji gospodarczych, technologicznych.** W 2020 r. na obszarze Partnerstwa funkcjonowało zaledwie 3019 podmiotów gospodarczych. Wzrost przez lata o 7 % jest wynikiem gorszym od tła województwa. Zjawisko to może wynikać z dwóch przyczyn: **znaczaco mocniej na tle regionu występujących procesów wyludnienia** i oraz czynników takich **jak słabsza oferta inwestycyjna czy gorzej funkcjonujące usługi otoczenia biznesu.**

Ponad 95% podmiotów gospodarczych to mikro przedsiębiorcy. Równie istotną grupę stanowią osoby pracujące w rolnictwie, w tym głównie rolnicy prowadzący gospodarstwa indywidualne. **Stosunkowo niewielką grupę przedsiębiorstw stanowią średni i duzi przedsiębiorcy.**

Dostępność zasobów niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej jest czynnikiem niezbędnym do rozwoju gospodarki lokalnej. Niezbędne zasoby to przede wszystkim odpowiednie zasoby wykwalifikowanej siły roboczej **oraz przestrzeni przygotowanej do prowadzenia działalności produkcyjnej i usługowej.** Dla sprawnego prowadzenia działalności niezbędne są również: **rozwinęta infrastruktura komunalna, drogowa, sieci energetyczne i teleinformatyczne, co umożliwi dostęp do uzbrojonych terenów, powierzchni biurowych, magazynowych i handlowych oraz obiektów przemysłowych.** Do roku 2020 na terenie MOF statystyki ukazują brak inwestycji w budynki biurowe oraz budynki hotelowe.

Dostępność **instytucji tzw. otoczenia biznesu** (usług badawczych, projektowych, szkoleniowych, prawnych, marketingowych itp.), które stanowią wsparcie lokalnych firm i pozwalają lokalnym gospodarkom na podwyższanie konkurencyjności, jest bardzo ważna. Na terenie MOF Krasnegostawu w analizowanym okresie systematycznie wzrastała liczba podmiotów stanowiących niezbędne wsparcie dla lokalnej gospodarki, w tym głównie usług finansowych, a zupełnie niewystarczająco prawnych, rachunkowo-księgowych i doradztwa podatkowego

W trakcie badań społecznych, którymi objęto przedsiębiorców 55 % ankietowanych odpowiedziało, iż nie odczuwa w prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej wsparcia ze strony samorządu. Jedyne 22,22% badanych odpowiedziało, iż takie wsparcie odczuwa

W podsumowaniu autorzy analizy podkreślali:

- Zdecydowanie ponadprzeciętną rolę w skali kraju pełni na omawianym obszarze rolnictwo.
- Dominującą rolę mikroprzedsiębiorstw (95%)
- Bardzo duży spadek liczby większości grup przedsiębiorstw (z wyjątkiem mikroprzedsiębiorstw)
- Ponad 48% ogółu zatrudnionych mieszkańców pracuje w rolnictwie
- Dynamika wpływów podatkowych jest z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) w MOF jest gorsza od dynamiki województwa, co jest zjawiskiem negatywnym,
- Bardzo niski poziom inwestycji, zdecydowanie poniżej średniej wojewódzkiej, co jest zjawiskiem negatywnym,
- Niekorzystna w stosunku do regionu dynamika liczby podmiotów zajmujących się obsługą prawną i rachunkową, co jest zjawiskiem negatywnym,
- **większość przedsiębiorców zgłasza jako problem niedostateczny poziom wsparcia jaki otrzymują ze strony samorządu lokalnego w stosunku do potrzeb i oczekiwań,** co jest zjawiskiem negatywnym,

W ramach potencjału Miasta Krasnystaw zaplanowano stworzenie szans rozwoju gospodarczego w ramach zorganizowanych struktur przestrzennych stanowiących ofertę inwestycyjną. Krasnystaw został zaliczony do głównych ośrodków koncentracji przemysłu w obszarze województwa i zarekomendowany jako podmiot realizujący politykę przestrzenną w regionie w ramach restrukturyzacji ośrodków gospodarczych.

Uwaga: Nie dotyczy to w żadnej mierze Gminy Izbica

Teren Partnerstwa z dużą koncentracją gleb o najwyższej przydatności dla produkcji żywności oraz przydatnych dla rozwoju rolnictwa towarowego w całości został zaliczony do funkcjonalnego **obszaru gospodarki żywnościowej.** Występuje tu koncentracja gospodarstw specjalizujących się w uprawie roślin o wysokich wymaganiach glebowych, tj. zbóż, buraków cukrowych, rzepaku.

Uwaga: Te elementy mają znaczenie dla Gminy Izbica.

Sieci transportowe i telekomunikacyjne są kluczowymi czynnikami rozwoju obszaru. **Nadrzędnym układem komunikacyjnym MOF Krasnegostawu jest korytarz drogi krajowej nr 17, która jest tranzytowym szlakiem komunikacyjnym.** Drogi powiatowe stanowią sieć uzupełniającą do szkieletu dróg krajowych i wojewódzkich będąc poprzez sieć dróg gminnych. Szczególną rolę pełnią w systemie transportowym drogi o nawierzchni twardej. Współczynnik określający liczbę kilometrów twardych dróg powiatowych i gminnych na 100 km² powierzchni dla MOF wynosi 72,62 co jest **słabszym nasyceniem w stosunku do regionu,** dla którego ten współczynnik wynosi 86,41.

Podmioty działające w Gminie Izbica (dane GUS)

Liczba podmiotów działających na terenie gminy jest jednym z głównych wyznaczników rozwoju w tym zakresie i określa liczbę potencjalnych interesariuszy pomocy (wspierania) ze strony administracji lokalnej. Biorąc pod uwagę szczególnie, rolniczy charakter gminy należy zwrócić uwagę na kwestię prawną: czy każdy mieszkaniec posiadający gospodarstwo rolne jest rolnikiem – przedsiębiorcą.

Ważne są elementy związane z prawem cywilnym, a odnoszące się do statusu rolnika. Są ujmowane w następujący sposób. Wychodząc z definicji „przedsiębiorcy” unormowanej w kodeksie cywilnym „Przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna (...), prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową”, przy czym pojęcie „działalność gospodarcza” jest scharakteryzowane przez **profesjonalny charakter, powtarzalność podejmowanych działań, uczestnictwo w obrocie gospodarczym oraz podporządkowanie regułom gospodarki rynkowej.** Tak więc, rolnik indywidualny prowadzący we własnym imieniu działalność wytwórczą w zakresie upraw o cechach działalności gospodarczej jest przedsiębiorcą, **chyba że prowadzi gospodarstwo rolne jedynie w celu zaspokajania potrzeb własnych i swojej rodziny.** Jeżeli natomiast działalność rolnicza spełnia ww. kryteria bycia przedsiębiorcą, rolnik

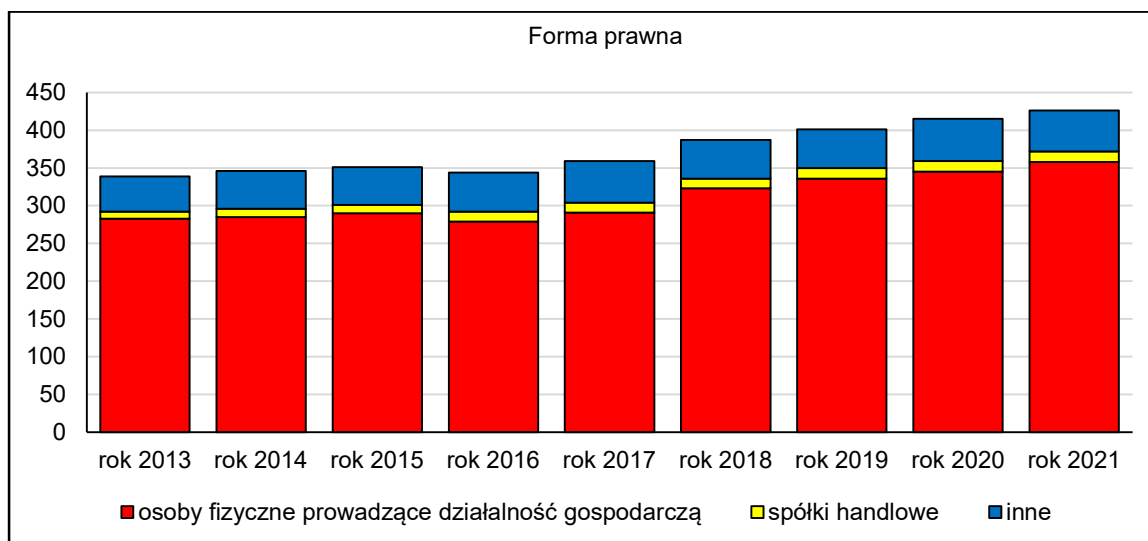
zawiera umowy sprzedaży produktów rolnych, wystawia faktury, jak **również działalność tego rodzaju zgłosił do ewidencji działalności gospodarczej**, to wobec rolnika stosuje się zasady jak w stosunku do przedsiębiorców.

Tak więc nie wszyscy mieszkańcy gminy mający gospodarstwa rolne są przedsiębiorcami.

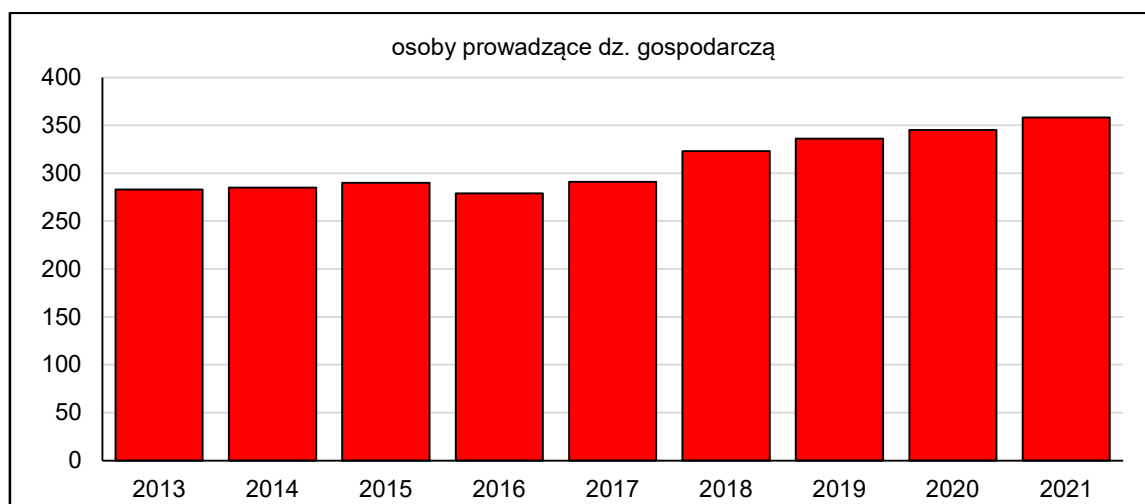
W projekcie **Strategii rozwoju Gminy Izbica** zestawiono informacje na temat rolnictwa:

Przeciętna wielkość indywidualnego gospodarstwa rolnego gminy, wynosi: ok. 7 ha (*uwaga: wg stanu na koniec 2021 – 4,04 ha*), łączna powierzchnia 11103 ha, w tym 10442 ha zajmują użytki rolne; Ilość indywidualnych gospodarstw rolnych wynosi: 1975, w tym sadów: 12. W grupie indywidualnych gospodarstw rolnych 70 % to gospodarstwa o powierzchni do 5 ha. Zajmują one ok. 7772 ha powierzchni gminy. Gospodarstw powyżej 15 ha jest ok. 25 %, zajmują one ok. 3330 ha obszaru gminy. Produkcja roślinna: przewaga zbóż ozimych, rzepaku ozimego, buraków cukrowych. Produkcja zwierzęca: hodowla bydła mlecznego oraz bydła mięsnego. Rynki zbytu: bliskie rynki zbytu dla produkcji rolniczej stanowi obecność Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Krasnymstawie, która jest odbiorcą produkcji mleka. Niestety brakuje zakładów mięsnych w pobliskiej odległości. Na terenie gminy funkcjonuje Spółdzielnia Socjalna „Polka”, która posiada 6 członków. Spółdzielnia prowadzi działalność związaną z żywieniem zbiorowym, gastronomią, żywieniem w szkołach, catering. W gminie zarejestrowano: ok. 30 kombajnów zbożowych, 2 kombajnów ziemniaczanych i ok. 4 buraczanych, 2 kombajny do zbioru chmielu.

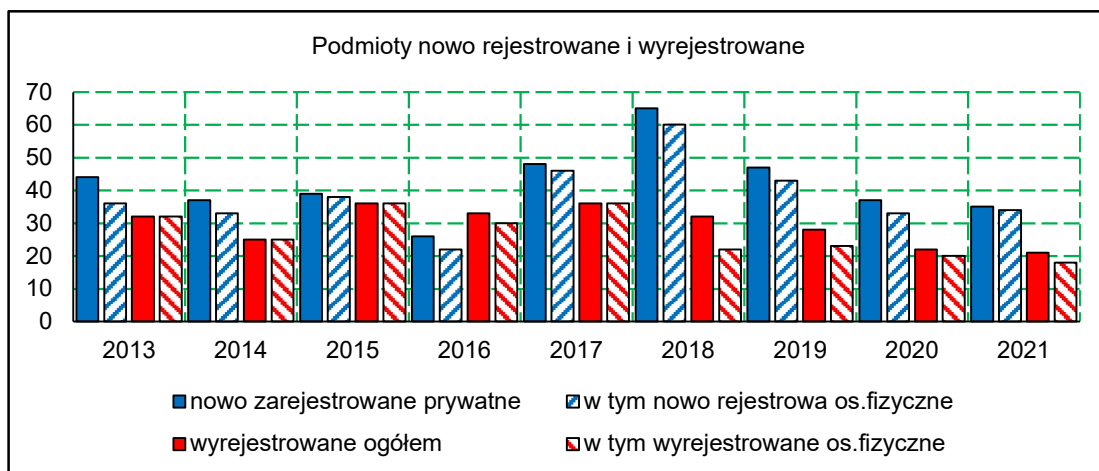
Dane GUS pokazują wzrost liczby podmiotów gospodarczych w kolejnych latach. Poniższe zestawienie wskazuje stały, ale nieintensywny wzrost wraz z zaznaczeniem ich formy prawnej. Dominującą pozycję ma indywidualna działalność gospodarcza. Spółki prawa handlowego i inne mają znaczenie niewielkie ilościowe.

W odniesieniu tylko do kategorii osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zarejestrowaną na terenie gminy, dane są pokazane na wykresie poniżej.

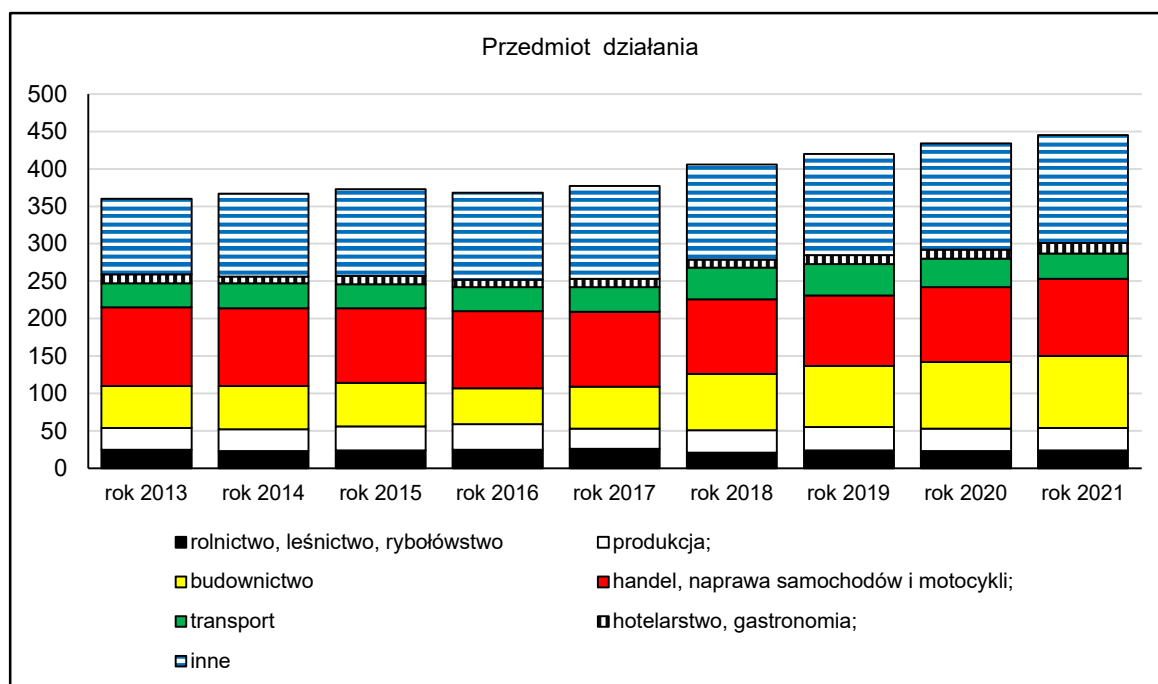
We wszystkich latach liczba podmiotów nowo zarejestrowanych jest wyższa od wyrejestrowywanych. Przypadków zamknięcia działalności gospodarczej było najwięcej w roku 2015. GUS nie publikuje jeszcze danych za rok 2022. Według danych UG liczba podmiotów zlikwidowanych i zawieszonych (wg form

prawnych) w roku 2022 (stan na 31.12.2022) – wynosi 35.

W odniesieniu do deklarowanego profilu działalności najczęściej jest firm handlowych i warsztatów naprawczych oraz działalności budowlanej i transportowej. Liczba przedsiębiorców deklarujących działalność rolniczą jest niewielka i nie przekracza 30.

Należy pamiętać, że w wielu przypadkach zmiana (deklarowanej) branży działania nie pociąga za sobą formalnej zmiany we wpisie do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

Otoczenie prawne lokalnego biznesu –

W części wcześniejszej była mowa o tzw. instytucjach otoczenia biznesu, czyli firmach pomocowych i usługowych pracujących na rzecz przedsiębiorców, w rodzaju firm księgowych, doradczych, banków itp. Poniżej przedstawiono kilka z nich i określono, wedle informacji pochodzących z tych podmiotów, czym się zajmują.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Krasnystaw PLUS” z siedzibą w Krasnymstawie, zostało powołane w przedstawiciele instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i przedsiębiorstw w celu realizacji wspólnych działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. Są w nim podmioty z sektora publicznego (Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin, instytucje i jednostki samorządowe), sektora społecznego (stowarzyszenia, OSP, związki, koła gospodyń wiejskich, kluby sportowe itp.) oraz sektora **prywatnego** (w tym m.in. Bank Spółdzielczy w Krasnymstawie, **Bank Spółdzielczy w Izbicy**)

LGD działa na obszarze gmin wiejskich: Fajslawice, Gorzków, Izbica, Krasnystaw, Kraśniczyn, Łopiennik Górny, Rudnik, Siennica Różana, Żółkiewka oraz gminy miejskiej Krasnystaw. Członkiem Stowarzyszenia jest również powiat krasnostawski. **Prowadzi ona prace polegające m.in. na szkoleniach, organizacji imprez lokalnych, działania na rzecz przyznawanie pomocy finansowej dla przedsiębiorców i tworzenia nowych przedsiębiorstw.**

Nie jest znany zakres współdziałania w odniesieniu do przedsiębiorców Gminy Izbica.

Powiatowe Biuro „Biznes Lubelski”

zajmuje się współpracą z lokalnymi przedsiębiorcami, instytucjami otoczenia biznesu przy realizacji **zadań związanych z promocją gospodarczą, obsługą inwestorów i eksporterów, a także z rozwojem przedsiębiorczości w regionie**. Funkcjonowanie opiera się na współpracy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego i poszczególnych powiatów województwa lubelskiego przy współudziale szeroko rozumianych instytucji otoczenia biznesu.

Celami są: wzmacnianie konkurencyjności przedsiębiorstw z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw z terenu województwa lubelskiego, świadczenie usługi informacji i promocji gospodarczej, udzielania wsparcia w zakresie działalności inwestycyjnej oraz zwiększania eksportu.

Biuro :

1. Organizuje wydarzenia promocyjno-informacyjne, warsztaty, szkolenia i wyjazdy studyjne krajowe i zagraniczne dla przedsiębiorców, JST, IOB, jednostek naukowych.
2. Przygotowuje szkolenia i doradztwo dla kadr zarządzających przedsiębiorstwami w zakresie pozyskiwania partnerów biznesowych
3. Organizuje udział przedsiębiorców w konferencjach, kongresach, forach i seminariach krajowych dotyczących inicjatyw klastrowych i innych form współdziałania.
4. Organizuje zagraniczne misje gospodarcze na rynki kluczowe dla obecnych i potencjalnych eksporterów z regionu.
5. Zapewnia sprawny system wsparcia przedsiębiorcom w zakresie decyzji o lokalizacji inwestycji lub rozwoju działalności eksportowej.

Nie jest znany zakres współdziałania w odniesieniu do przedsiębiorców Gminy Izbica

Powiatowa Rada Przedsiębiorczości

działająca przy Staroście Krasnostawskim a powołana w 2019 r. jest organem pomocniczym w sprawach dotyczących bieżących zagadnień rozwoju gospodarczego Powiatu. Do jej zadań należą: **opiniowanie inicjatyw i dokumentów związanych z rozwojem gospodarczym Powiatu Krasnostawskiego, doradztwo w zakresie zagadnień związanych rozwojem gospodarczym, wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości**, działanie na rzecz aktywizacji lokalnego rynku pracy, przedstawianie stanowisk w sprawach związanych z sytuacją gospodarczą Powiatu Krasnostawskiego.

Rada analizując niski poziom przedsiębiorczości w powiecie, procesy depopulacji oraz postępujący proces starzenia się społeczeństwa stanowiące główne wyzwanie dla samorządów, by zwiększyć swoją atrakcyjność dla mieszkańców i zapobiec ich dalszemu odpływowi i biorąc **pod uwagę względnie niewielką liczbę pracujących uznała, że kluczowym zagadnieniem wymagającym działań jest rozwój gospodarki**. W powiecie i ze względu na jego charakter - rolniczy, branżą wiodącą jest branża rolno – spożywcza, Odpowiedzią na niewystarczającą liczbę przedsiębiorstw zajmujących się przetwarzaniem płodów rolnych (sortownie, chłodnie) i ich dystrybucją może być tworzenie lokalnych grup producenckich. Jednocześnie, dotychczas niewykorzystane zasoby do produkcji biomasy oraz nieeksploatowane złoża surowców mineralnych wymagają aktywnego zaangażowania jst w zakresie ich promocję oraz przyciągnięcia nowych inwestorów zewnętrznych. Sprzyjają temu korzystne warunki wsparcia nowych inwestycji dostępne na obszarze powiatu krasnostawskiego w ramach Polskiej Strefy Inwestycji, jak również dostępność komunikacyjna (infrastruktura transportowa – w szczególności trasa S-17 - oraz telekomunikacyjna) i dostępność infrastruktury technicznej.

Rekomendowano także utworzenie

- Powiatowego Systemu Wsparcia Przedsiębiorczości;
- współpracę z okolicznymi gminami;
- Utworzenie stanowiska ds. obsługi przedsiębiorców;
- analizę zasadności utworzenie inkubatora przedsiębiorczości;
- analizę dostępnych terenów inwestycyjnych, we współpracy z gminami;
- Opracowanie ofert inwestycyjnych;
- kompleksową obsługę inwestorów; s
- tworzenie wspólnego portalu promocji gospodarczej;
- Pobudzanie przedsiębiorczości w dziedzinach dotychczas niezagospodarowanych.
-

Działania organizacyjne i prawne Urzędu (Miasta i) Gminy Izbica z ostatnich lat mające związek z rozwojem przedsiębiorczości.

- W ramach struktury Urzędu Miasta i Gminy w Referacie Organizacyjno-Administracyjnym istnieje stanowisko Inspektora ds. obsługi Rady Miejskiej i działalności gospodarczej. Tu załatwiane są wszystkie

sprawy związane z omawianym zakresem, w tym przede wszystkim wyrejestrowania i zawieszenia działalności i kwestie związane z handlem alkoholem. Według oceny pracownika w ostatnim okresie notuje się zwiększoną liczbę zawiesznień prowadzenia działalności. Nadzór nad stanowiskiem, zgodnie z aktualnym Regulaminem Organizacyjnym, należy do Sekretarza Urzędu Miasta i Gminy.

- Wśród dokumentów organizacyjnych Urzędu Miasta i Gminy nie ma schematu (procedury) obsługi interesantów-przedsiębiorców i inwestorów.
- Gmina nie ma przyjętego programu wsparcia (wspierania) dla początkujących przedsiębiorców.
- Na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej zamieszczane są różnego rodzaju dokumenty, jak i informacje (często przesłane przez inne instytucje), mające być pomocne dla mieszkańców gminy. Są tu zamieszczone informacje o podatkach lokalnych, budżetu, informacje dla rolników, informacje o poszukiwanych pracownikach (ostatnie wpisy z 2015 r.), na temat Spółdzielni Socjalnej (ostatnie wpisy z 2015 r.), lokalnych firmach usługowych (brak wpisów), na temat turystyki w gminie (dwa opisy dwóch firm wraz z kontaktem do nich), informacje na temat realizacji inwestycji wodno-kanalizacyjnych. Cechą charakterystyczną jest to, że informacje dla przedsiębiorców nie są zebrane w jednej zakładce, a rozrzucone tematycznie w różnych zakładkach (podstronach).
- Nie ma natomiast żadnych ogólnych, szerzej widzianych, generalnych informacji, porad, wskazówek dla osób prowadzących działalność gospodarczą lub planujących to. Nie ma żadnych ofert inwestycyjnych ani – pośrednio – proponujących kooperacje z lokalnym przedsiębiorcami.
- Gmina nie koordynowała ani nie prowadziła żadnej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy mogących wspomóc lokalnych przedsiębiorców. Taka współpraca jest prowadzona natomiast na rzecz potrzeb własnych Urzędu i spółki komunalnej.
- Kierownictwo Urzędu Miasta i Gminy zdaje sobie sprawę z niewystarczającej współpracy Urzędu Miasta i Gminy i Rady z lokalnymi przedsiębiorcami.
- Trzeba jednak z całą siłą wskazać, że gmina nie ma terenów inwestycyjnych, ani – praktycznie - lokali użytkowych na cele działalności gospodarczej. Posiadany majątek został sprzedany przed laty ówczesnego przez Wójta. Gmina Izbica dysponuje 3 lokalami użytkowymi. Wynajem lokali odbywa się za zgodą Rady Gminy Izbica, która zgodnie z ustawą o gospodarowaniu nieruchomościami przyjmuje uchwałę w sprawie udzielenia zgody na najem lokali, na okres nie dłuższy niż 3 lata. Czynsz ustalany jest na podstawie wyceny rzeczoznawców majątkowych.
- Były prowadzone pewne starania o objęcie terenu gminy zasięgiem strefy inwestycyjnej, ale nie były spełnione warunki formalne i miejscowe, by to można było osiągnąć.
- Władze Gminy rozważały możliwość pozyskiwania gruntów na cele inwestycyjne; niemniej jednak brak środków finansowych to uniemożliwia.
- Brak przyjętego planu zagospodarowania gminy jest również elementem utrudniającym planowanie rozwoju gospodarczego.
- Władze gminy zdają sobie sprawę z napiętego budżetu i prowadzą inwestycje, również mające wpływ na poprawę warunków prowadzenia działalności gospodarczej, w ograniczonym zakresie.
- Organy gminy stosują obniżone stawki podatkowe. Mają one z jednej strony dobry, oczekiwany wpływ na finanse przedsiębiorców i rolników, ale z drugiej strony obniżają dochody własne gminy. Tym samym pula finansów przeznaczonych na inwestycje jest mniejsza.
- Gmina nie działała w zakresie powołania funduszy kredytowych, gwarancyjnych i innych, a także ośrodka wsparcia przedsiębiorców, inkubatorów przedsiębiorczości, centrum informacyjnego itp. instytucji skierowanych do lokalnego biznesu.
- **Obecnie elementem bardzo negatywnym, być może również hamującym inwestowanie jest niepewność co do przebiegu trasy kolejowej CPK. Propozycja władz spółki narusza interesy mieszkańców gminy. Burmistrz Gminy stanowczo działa w zakresie zmiany wariantu przebiegu linii.**

Kwestie przedsiębiorczości w pracach RG

- W Radzie Gminy Izbica sprawy rozwoju gospodarczego zostały przypisane do powołanej Komisji Rozwoju Gospodarczego, Rolnictwa, Gospodarki Komunalnej i Budżetu, działającej w składzie 15 radnych (Tadeusz Śliwa, Jacek Kukiełka, Grażyna Naklicka, Elżbieta Solan, Sławomir Pawlak).
- Według informacji Przewodniczącego Rady Miejskiej (dawniej Rady Gminy) pana Jerzego Dusznika, Rada jak i Komisja nie zajmowała się kwestiami strategicznymi, generalnie dotyczącymi rozwoju i wspierania przedsiębiorców lokalnych. Komisje zbierają się bezpośrednio przed sesjami Rady i dyskutują przedstawione do akceptacji dokumenty. W ten sposób również opiniowane były stawki podatkowe.
- Radni z własnej inicjatywy nie wywoływali tematu potrzeby wspierania przedsiębiorczości lokalnej.
- Przewodniczący Rady Miejskiej zasygnalizował jednak, że taki temat dyskusji jest wstępnie rozważany.
- Wedle uzyskanych informacji raz na sesję został zaproszony i miał możliwość przedstawienia działalności swej firmy przedsiębiorca zajmujący się skupem owoców (Wirkowice).
- Rada Gminy przyjęła szereg uchwał określających wysokość podatków, opłat i warunki zwolnień.

Uchwały Rady Gminy (Miejskiej)

UCHWAŁA NR XLII.271.2018 RADY GMINY IZBICA z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz ustalenia czasu pracy placówek handlowych, gastronomicznych i usługowych na terenie Gminy Izbica

-Rada Gminy uchwała, co następuje: § 1. 1. Ustala się na terenie Gminy Izbica maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do sprzedaży poza miejscem sprzedaży na terenie Gminy Izbica o zawartości: 1) do 4,5% alkoholu oraz piwa w ilości - 50 zezwoleń; 2) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 50 zezwoleń; 3) powyżej 18% zawartości alkoholu – 50 zezwoleń. 2. Ustala się na terenie Gminy Izbica maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży na terenie Gminy Izbica o zawartości: 1) do 4,5% alkoholu oraz piwa w ilości - 10 zezwoleń; 2) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 10 zezwoleń; 3) powyżej 18% zawartości alkoholu – 10 zezwoleń. 3. Sprzedaż napojów alkoholowych może być prowadzona: 1) w sklepach branżowych lub wydzielonych stoiskach ze spożyciem poza miejscem sprzedaży; 2) w lokalach gastronomicznych ze spożyciem w miejscu sprzedaży

UCHWAŁA NR XLVI.292.2018 RADY GMINY IZBICA z dnia 31 sierpnia 2018 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz ustalenia czasu pracy placówek handlowych, gastronomicznych i usługowych na terenie Gminy Izbica

Rada Gminy uchwała, co następuje: § 1. W uchwale Nr XLII.271.2018 Rady Gminy Izbica z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz ustalenia czasu pracy placówek handlowych, gastronomicznych i usługowych na terenie Gminy Izbica § 5 otrzymuje brzmienie: „§ 5. Odstępuje się od zakazu sprzedaży i spożywania napojów alkoholowych na terenie stadionu sportowego i innych miejsc użyteczności publicznej z okazji imprez okolicznościowych organizowanych na terenie Gminy Izbica takich jak festyny, dożynki”.

UCHWAŁA NR XVI.102. 2019 RADY GMINY IZBICA z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie o wprowadzenia zwolnień w podatku od środków transportowych na terenie Gminy Izbica

Rada Gminy uchwała, co następuje: § 1. Zwalnia się z podatku od środków transportowych: 1) samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony i poniżej 12 ton, związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego; 2) samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony i poniżej 12 ton, wykorzystywane do działalności komunalnej, stanowiące własność gminy.

UCHWAŁA NR XVII.109.2019 RADY GMINY IZBICA z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia zwolnień w podatku od środków transportowych na terenie Gminy Izbica

Rada Gminy Izbica uchwała, co następuje: § 1. Zwalnia się z podatku od środków transportowych: 1) samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony i poniżej 12 ton, związanych wyłącznie z działalnością rolniczą.

UCHWAŁA NR XVI.103.2019 RADY GMINY IZBICA z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie wprowadzenia opłaty targowej, określenia zasad ustalania i poboru oraz terminów płatności i wysokości stawek opłaty targowej, zarządzenia jej poboru w drodze inkasa oraz określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso.

Rada Gminy Izbica uchwała, co następuje: § 1. 1. Wprowadza się opłatę targową na terenie Gminy Izbica. 2. Określa się stawki dziennej opłaty targowej: 1) sprzedaż z ręki, kosza, wiadra, skrzynki w wysokości – 4,00 zł, 2) sprzedaż produktów rolno-spożywczych z ciągnika, ciągnika z przyczepą, wozu w wysokości -10,00 zł, 3) sprzedaż z samochodu ciężarowego: - o ładowności do 2,5 ton w wysokości – 25,00 zł; - o ładowności powyżej 2,5 ton w wysokości – 35,00 zł, 4) sprzedaż z samochodu osobowego w wysokości – 18,00 zł, 5) sprzedaż ze straganu i placu targowego za 1 m² w wysokości – 4,00 zł, 6) sprzedaż ze stołu w wysokości – 8,00 zł, 7) sprzedaż zwierząt gospodarskich (konie, bydło) w wysokości – 10,00 zł.

UCHWAŁA NR XXXII.209.2021 RADY GMINY IZBICA z dnia 11 maja 2021 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Ponadlokalnej Strategii Rozwoju Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego na lata 2021 -2027 z perspektywą do roku 2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji

Rada Gminy Izbica uchwała, co następuje: § 1. W porozumieniu z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, Rada Gminy Izbica wyraża zgodę na przystąpienie Gminy Izbica do prac nad opracowaniem Ponadlokalnej Strategii Rozwoju Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030.

§ 4. Zasady współpracy i partycypacji w kosztach związanych z opracowaniem Ponadlokalnej Strategii Rozwoju Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego na lata 2021 - 2027 z perspektywą do roku 2030, zostaną określone w umowach dotyczących opracowania strategii rozwoju ponadlokalnego.

UCHWAŁA NR XXXIII.223.2021 RADY GMINY IZBICA z dnia 15 czerwca 2021 r. w sprawie wprowadzenia zwolnień od podatku od nieruchomości na terenie Gminy Izbica

Rada Gminy Izbica uchwała, co następuje: § 1. Zwalnia się od podatku od nieruchomości: 1) budynki gospodarcze i mieszkalne lub ich części położone na użytkach rolnych nie stanowiących gospodarstw rolnych, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej; 2) budynki, budowle lub ich części oraz grunty zajęte na prowadzenie działalności kulturalnej, sportowej i pomocy społecznej z wyjątkiem zajętych na prowadzenie

działalności gospodarczej; 3) budynki i budowle lub ich części oraz grunty zajęte na działalność w zakresie ochrony przeciwpożarowej, z wyjątkiem zajętych do prowadzenia działalności gospodarczej;

UCHWAŁA NR XXXVIII.260.2021 RADY GMINY IZBICA z dnia 23 listopada 2021 r. w sprawie wprowadzenia zwolnień od podatku od nieruchomości na terenie Gminy

Rada Gminy Izbica uchwala, co następuje: § 1. Zwalnia się od podatku od nieruchomości: 1) budynki gospodarcze i mieszkalne lub ich części położone na użytkach rolnych nie stanowiących gospodarstw rolnych, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej; 2) budynki, budowle lub ich części oraz grunty zajęte na prowadzenie działalności kulturalnej, sportowej i pomocy społecznej z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej; 3) budynki i budowle lub ich części oraz grunty zajęte na działalność w zakresie ochrony przeciwpożarowej, z wyjątkiem zajętych do prowadzenia działalności gospodarczej; 4) Budynki mieszkalne i części budynków wykorzystywane do celów mieszkalnych wraz z częściami budynków stanowiących nieruchomości wspólne o łącznej powierzchni do 350 m² na terenie Gminy Izbica.

UCHWAŁA NR LII.361.2022 RADY MIEJSKIEJ W IZBICY z dnia 17 listopada 2022 r. w sprawie wprowadzenia zwolnień w podatku od środków transportowych na terenie gminy Izbica

Rada Miejska w Izbicy uchwala, co następuje: § 1. Zwalnia się z podatku od środków transportowych: 1. samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony i poniżej 12 ton, służące wyłącznie do podstawowej produkcji produktów rolnych; 2. samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony i poniżej 12 ton, wykorzystywane wyłącznie do ochrony przeciwpożarowej, z wyjątkiem samochodów używanych do celów specjalnych.

UCHWAŁA NR LII.363.2022 RADY MIEJSKIEJ W IZBICY z dnia 17 listopada 2022 r. w sprawie wprowadzenia opłaty targowej i określenia zasad ustalania i poboru oraz terminów płatności, wysokości stawek opłaty i zarządzenia jej poboru w drodze inkasa oraz określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso – Rada Miejska w Izbicy uchwala co następuje: § 1. 1. Wprowadza się opłatę targową na terenie gminy Izbica. 2. Określa się dzienne stawki opłaty targowej: 1) od sprzedaży dokonywanej z ręki, kosza, wiadra i skrzynki – 6,00 zł;

2) sprzedaż produktów rolno-spożywczych z ciągnika, ciągnika przyczepą, wozu – 12,00 zł; 3) od sprzedaży dokonywanej z samochodu ciężarowego: - o ładowności do 2,5 tony – 27,00 zł, - o ładowności powyżej 2,5 tony – 37,00 zł; 4) od sprzedaży dokonywanej z samochodu osobowego – 20,00 zł; 5) od sprzedaży dokonywanej ze straganu i placu targowego za 1 m² – 6,00 zł; 6) od sprzedaży dokonywanej ze stołu – 10,00 zł; 7) od sprzedaży zwierząt gospodarskich (konia, bydła) za sztukę –12,00 zł.

UCHWAŁA NR LII.358.2022 RADY MIEJSKIEJ W IZBICY z dnia 17 listopada 2022 r. w sprawie wprowadzenia zwolnień od podatku od nieruchomości na terenie gminy

Rada Miejska w Izbicy uchwala, co następuje: § 1. 1. Zwalnia się od podatku od nieruchomości: 1) budynki gospodarcze i mieszkalne lub ich części położone na użytkach rolnych nie stanowiących gospodarstw rolnych, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej; 2) budynki, budowle lub ich części oraz grunty zajęte na prowadzenie działalności kulturalnej, sportowej i pomocy społecznej z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej; 3) budynki i budowle lub ich części oraz grunty zajęte na działalność w zakresie ochrony przeciwpożarowej, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej;

UCHWAŁA NR LII.364.2022 RADY MIEJSKIEJ W IZBICY z dnia 17 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia miejsc handlu rolników i ich domowników produktami rolnymi lub spożywczymi oraz regulaminu tego handlu – Rada Miejska w Izbicy uchwala, co następuje: § 1. Wyznacza się miejsca prowadzenia handlu w piątki i soboty przez rolników i ich domowników produktami rolnymi lub spożywczymi, runem leśnym i dziczyzną, a także produktami przetworzonymi z przeznaczeniem do spożycia na targowiskach gminnych w miejscowości Izbica przy ul. Lubelskiej oraz przy ul. Targowej.

Oczekiwania przedsiębiorców lokalnych od władz Gminy Izbica w świetle sondażu

Metoda badań

Częścią pracy w ramach niniejszego zadania był sondaż wśród przedsiębiorców mieszkających w Gminie Izbica. Jego celem było uzyskanie odpowiedzi na temat znajomości działań organów gminy w sprawach wspierania lokalnej przedsiębiorczości, warunków prowadzenia działalności generalnie i w gminie, doświadczeń w załatwianiu swoich spraw w Urzędzie Miasta i Gminy, zakresu oczekiwanej pomocy od UMiG. Badanie miało **charakter jakościowy**; w założeniu chodziło o uzyskanie od rozmówców opinii, faktów i odczuć. Nie było to badanie ilościowe, gdzie respondenci mieliby się opowiedzieć za jedną z przygotowanych *a priori* odpowiedzi na pytania.

Cechą charakterystyczną badania była bardzo mocno podkreślana chęć pozostania anonimowym, niekiedy prowadzącą do odmowy uczestnictwa w rozmowie lub odmowy wyrażania zdania na niektóre tematy. To również spowodowało, że do części potencjalnych rozmówców nie udało się dotrzeć, odmówili oni odpowiedzi lub pomimo wstępnej deklaracji nie zareagowali zwrotnie w późniejszym, „*odpowiednim dla nich czasie*”. Ta swoista bierność (niewielka liczebność uczestników) wydaje się również być widoczna we wspomnianych wcześniej konsultacjach propozycji Strategii rozwoju Gminy Izbica.

Zwraca się jednocześnie uwagę na bardzo dużą otwartość pracowników Urzędu Miasta i Gminy, w tym władz Gminy Izbica oraz Przewodniczącego Rady Miejskiej Pana Jerzego Dusznika (jednocześnie lokalnego przedsiębiorcy) w rozmowach, w których nie przemilczano różnego rodzaju zaniechań w omawianej sprawie. Podobnie bardzo interesująca i wielowątkowa była rozmowa z Prezesem Banku Spółdzielczego w Izbicy Panem Marcinem Wojewodą.

Najważniejsze wnioski pozyskane w sondażu:

1. Fakt uzyskania praw miejskich przez Izbicę został generalnie przyjęty pozytywnie, jako swoista nobilitacja, jak i szansa na większe możliwości rozwoju gospodarczego gminy.
2. Poziom obsługi w UG (UMiG) jest oceniany jako bez zastrzeżeń, choć też wskazywano, że nie miano tu częstych kontaktów (spraw do załatwienia).
3. Znaczniejsza część rozmówców nie potrafiła wskazać, jakie działania na rzecz lokalnych przedsiębiorców robił Urząd Gminy i Rada Miejska. Część, co prawda, wiedziała o tym, że podatki są obniżane na skutek działań Wójta (Burmistrza) i radnych, ale i tak, w opinii rozmówców, *są one za wysokie, na tle sytuacji ekonomicznej kraju.*
4. Część rozmówców zagląda „od czasu do czasu” na stronę internetową gminy i natrafia tam również na informacje przydatne, z zakresu biznesu lokalnego. Potwierdzają oni też, że zebranie takich informacji w jednym miejscu byłoby znacznie czytelniejsze.
5. Przedsiębiorcy nie szukają na stronie internetowej gminy wiadomości na temat generalnych zasad prawnych czy też podatkowo-finansowych prowadzenia działalności gospodarczej. Takie informacje, o ile są niezbędne, znajdują bądź na innych stronach www, bądź u swoich doradców – firm księgowych lub u znajomych itp. Jeśli stale pojawiałyby się też na stronie gminy, a były kompetentne i aktualne, to chętnie z nich by korzystali.
6. Przedsiębiorcy, którzy zatrudniają lub zatrudniali pracowników ze swojego doświadczenia lub relacji innych wiedzą, że znalezienie pracowników w gminie jest trudne, a często potencjalni chętni mają zbyt wygórowane oczekiwania finansowe, które w bieżącej sytuacji gospodarczej nie są możliwe do spełnienia przez pracodawców.
7. Rolnicy przedsiębiorcy uznawali, że główne ich problemy nie mają źródła w zaniechaniach gminy, a w zewnętrznych, niezależnych od Urzędu MiG Izbica czynnikach. Do nich zaliczali niekorzystne ceny na płody rolne, wzrost kosztów produkcji rolnej, brak rozwiniętych rynków skupu, nieuczciwą konkurencję (zewnętrzną), znaczący wzrost kosztów energii i paliw, duże obciążenia podatkowe i z tytułu ZUS, zmienne, niezrozumiałe prawo, brak pracowników itp.
8. Obciążania w stosunku do gminy – lokalne podatki, koszty wody i za usługi kanalizacyjne i wywóz nieczystości nie były uznawane za szczególnie utrudniające działanie, choć oczywiście – *„jeśli byłoby niższe, to dobrze”.*
9. Część rozmówców otwarcie wskazywała, że kapitał jaki posiadają na prowadzenie działalności gospodarczej nie jest wystarczający. Jest to o tyle trudne, że nie mają pewności stabilności prawno-finansowej prowadzenia biznesu. Stale napotykają na problemy wynikające ze wzrostu cen energii (paliw), części zamiennych, materiałów i innych elementów (towarów) potrzebnych do działania. Ta sytuacja też ogranicza ich gotowość do inwestowania, a część zdecydowała się (rozważyła) znaczące zmniejszenie swego zaangażowania w działalność lub jej zawieszenie.
10. Generalnie rozmówcy zgadzali się, że gmina powinna aktywnie poszukać zewnętrznych inwestorów, ale ich działalność nie powinna być konkurencyjna w stosunku do lokalnych przedsiębiorców, a uzupełniająca i pomocnicza. Jako przykład działalności konkurencyjnej wskazywano sklep Biedronka, który zabrał wyraźną część klientów lokalnym, małym sklepom.
11. W ciągu dalszym rozmowy o potencjalnych inwestorach zgadzano się generalnie z tezą, że gmina nie ma ani gruntów ani budynków o charakterze magazynowym czy też produkcyjnym, które mogłyby stanowić zachętę do inwestycji. W dość powszechnej opinii, w obecnej sytuacji finansowej Izbicy ważniejsze jest inwestowanie w lokalną infrastrukturę służebną dla wszystkich (drogi lokalne, rozwój sieci wod.-kan.) niż w kupowanie i uzbrajanie potencjalnych terenów inwestycyjnych.
12. Niemal wszyscy byli zgodni, że gmina powinna organizować cykliczne spotkania o charakterze informacyjno-szkoleniowym (np. w domu kultury), na które byłiby zapraszani eksperci i urzędnicy np. Urzędu Skarbowego, Sanepidu, doradcy prawni, finansowi itd., którzy w sposób jasny i kompetentny tłumaczyliby aktualne przepisy, wymogi prawno-formalne, niejasności z jakimi wszyscy się spotykają i które z punktu widzenia interesów lokalnych przedsiębiorców sprawiają problemy.
13. Znacząca liczba rozmówców wyraziła zainteresowanie podobnymi cyklicznymi spotkaniami z Burmistrzem Izbicy, podczas których mogliby uzyskać informacje o tym, co w gminie się dzieje, o inwestycjach prowadzonych i planowanych, ze szczególnym naciskiem na tematy ważne z punktu widzenia prowadzonej działalności gospodarczej. Chodzi tu o spotkania o charakterze ogólnym, a nie lokalne, w poszczególnych sołectwach.
14. Znacząca część przedsiębiorców zgodziła się z tezą, że Rada Gminy powinna zająć się też pilnie problemem przedsiębiorczości i barier na jakie natrafia. Wiele uwagi jest przykładana w gminach do pomocy także finansowej bezrobotnym, w tym do takich, którzy nawet nie próbują szukać zatrudnienia, a niewiele czasu - w tym w Izbicy – przeznaczają na tych, którzy ciężko pracują i płacą podatki w gminie.
15. Część rozmówców wyrażała zainteresowanie korzystaniem z bezpłatnego doradztwa gminy w sprawie pisania wniosków (aplikacji) pomocowych, kredytowych, dotacyjnych. Jeśli w UMiG taka kompetentna osoba (komórka organizacyjna) by się znajdowała, to w przypadku potrzeby zgłaszałiby się do niej.
16. Kłopot sprawiało rozważenie czy zgodziliby się na ponoszenie większych obciążeń podatkowych na rzecz gminy, wiedząc, że fundusze te zostałyby przeznaczone na szybki rozwój inwestycji infrastrukturalnych

(drogi, sieć wod.-kan. itp.). Ci, którzy odpowiedzieli pozytywnie (znaczna mniejszość !) musiałyby wcześniej dostać jasną informację, na co te środki zostałyby użyte.

17. Wyrażano oczekiwanie od rolników właściwego utrzymania (utwardzania, wyrównywania) dróg dojazdowych (żniwnych) do pól. Spowoduje jest to używaniem Coraz cięższych i większych maszyn rolniczych.
18. Na brak wykwalifikowanych pracowników mieszkających na terenie gminy natrafił również Bank Spółdzielczy w Izbicy.
19. Prezes Banku zadeklarował, że jest chętny do współpracy z UMiG w zakresie organizowania spotkań (tematycznych) dla lokalnego biznesu.
20. **Niemal wszyscy zgodzili się, że projekt przecięcia obszaru Izbicy torami szybkiej kolei znacząco może utrudnić życie w gminie i uderza w interesy i prawa (również własnościowe) mieszkańców. Uważają, że władze gminy, w tym szczególnie Burmistrz powinien się w rozwiązanie tego problemu stanowczo i skutecznie angażować.**

Rekomendacje dalszych działań na rzecz wspierania przedsiębiorców lokalnych

Miasto i Gmina Izbica potrzebuje znaczących środków finansowych na rozwój. Zmiany prawne powodują, że zwiększa się strumień funduszy pochodzących z dotacji rządowych i podobnych przeznaczonych na konkretne inwestycje, o które trzeba aplikować w sposób biurokratycznie uciążliwy i bez pewności uzyskania środków. Sprawą niezwykle ważną staje się podtrzymanie jak najwyższego udziału dochodów własnych, podatkowych, niezbędnych na nieograniczone barierą uznaniowości inwestycje o charakterze lokalnym. **Płatnikiem podatków są mieszkańcy i lokalni przedsiębiorcy. Ta grupa zawodowo musi być traktowana po partnersku i z maksymalną uwagą.**

Jest to bardzo ważne w kontekście zbliżających się wyborów i tworzenia programów wyborczych. Przedsiębiorcy lokalni wraz z rodziną to duża grupa wyborców.

Na podstawie analizy dokumentów, opinii pozyskanych w Urzędzie Miasta i Gminy Izbica, od mieszkańców (lokalnych przedsiębiorców i rolników) gminy, na podstawie opracowań tematycznych i analitycznych z innych gmin, **biorąc pod uwagę ograniczenia budżetowe i kadrowe Gminy Izbicy, rekomenduje się:**

1. Organizację spotkania z przedsiębiorcami lokalnymi, w celu zadeklarowania pogłębionej współpracy z nimi ze strony organów władzy Gminy Izbica, z prezentacją aktualnego stanu gminy i wniosków z niniejszego raportu.
2. Pilne zajęcie się problemem rozwoju przedsiębiorczości i lokalnych barier w tym zakresie przez organy władzy, w tym Radę Miejską. Ma to również związek z działaniem wskazanym w punkcie 6.
3. Powołanie w Gminie Izbica nieformalnego **FORUM ROZWOJU LOKALNEGO GMINY IZBICA**, skupiającego lokalnych przedsiębiorców. Forum byłoby swoistą platformą wymiany pomiędzy Burmistrzem i UMiG informacji o planach rozwojowych i toczących się działaniach, także inwestycyjnych gminy, opinii na temat najważniejszych decyzji Burmistrza i uchwał Rady Gminy. Spotkania muszą odbywać się regularnie, wg konkretnego, zapowiedzianego planu tematycznego. Tu będą organizowane spotkania konsultacyjne, doradcze, szkoleniowe z zewnętrznymi ekspertami dotyczące najważniejszych problemów związanych z prowadzeniem firm (działalności gospodarczej). Tu przedsiębiorcy będą mogli zgłaszać swoje postulaty odnoszące się do sfery ich działalności. W Forum winien uczestniczyć także lokalny bank.
4. Gdyby się zastanowić nad trwałością podobnej struktury to warte rozważnie jest powołanie przez Burmistrza **Gminnej Rady Przedsiębiorczości**, jako jego organu doradczego.
5. Zapraszanie przedsiębiorców lokalnych na Sesje Rady Miejskiej, szczególnie te, podczas których są omawiane kwestie mające związek z prowadzeniem działalności gospodarczej i rozwoju gminy.
6. Uporządkowanie struktury i zawartości strony internetowej gminy poprzez bardzo jasne wydzielenie części, gdzie będą skupiały się informacje przydatne dla przedsiębiorców. Należy całą tą część rozwijać tematycznie, tak by się nie ograniczać tylko do formalnych dokumentów i materiałów dostarczonych przez zewnętrznych dostawców treści.
7. Rozważenie budowy osobnej strony internetowej tylko dla obecnych przedsiębiorców, osób planujących zarejestrowanie działalności gospodarczej i potencjalnych (przyszłych) inwestorów. Dla tych ostatnich należy zamieszczać informacje (argumenty), które mogą stanowić zachętę do ulokowania biznesu właśnie w Izbicy.
8. Rozpoczęcie intensywnych prac nad **Strategią Rozwoju Gospodarczego Gminy Izbica**, która wyznaczałaby kierunki działań organizacyjnych, finansowych, prawnych, społecznych w gminie, komplementarnych do Strategii Rozwoju Gminy. Ta ostatnia zazwyczaj problemy te ujmuje bardzo ogólnikowo, a nawet banalnie.
9. W miarę postępów nad tworzeniem i przyjęciem ram prawnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Krasnystaw Plus należy zadbać o to, by partykularne interesy Miasta i Gminy Izbica znalazły tam swoje

- bardzo jasne, również finansowe odzwierciedlenie, w kontekście potrzeb rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.
10. Jeśli poważnie myśleć o wykorzystaniu potencjału turystycznego Gminy Izbica, to należy to pokazać i promować. Agroturystyka i turystyka tematyczna mogą stać się cennym uzupełnieniem działalności mieszkańców. Na stronie www gminy poza sloganami i dwoma wyrwanymi z kontekstu informacjami o dwóch ośrodkach turystyczno-noclegowych, nie ma żadnych argumentów dla turystów, by tu przyjechali.
  11. Potencjalni gospodarze agroturystyczni powinni otrzymać możliwość szkoleń, również poprzez zorganizowane wyjazdy, podczas których mogliby zobaczyć, jak podobne działania i problemy (w tym również oczekiwania turystów) są rozwiązywane (zaspakajane) w innych regionach Polski.
  12. W miarę możliwości prawnych należy skutecznie pozyskiwać środki finansowe zewnętrzne (unijne, wojewódzkie i inne) na działania wspierające rozwój przedsiębiorczości lokalnej, w tym także mający wymiar nieinwestycyjny (szkolenia, wyjazdy studyjne, organizacja spotkań eksperckich, lokalnych imprez branżowych, materiałów promocyjnych, zamawianie opracowań pomocnych dla przedsiębiorców do zamieszczania na stronie internetowej, a wytwarzanych przez autorów - ekspertów zewnętrznych, itp.).